

MATIU

Baaru nna kū Matiu kèè
 Yesu Kirisi inaa 1:1-2:23
 Yahaya Da'itekèri waazikènaa 3:1-3:12
 Yesu da'itekenaa 3:13-4:11
 Yesu yādannèna Galili 4:12-18:35
 Zaa Galili ari Yurusalemu 19:1-20:34
 Yesu kunna Yurusalemu 21:1-26:13
 Yesu gana kū a vunaa 26:14-28:20

Yesu Kirisi buri bozirè
 (Luk 3:23-38)

- ¹ Ibrahī kū Daudao buri Yesu Kirisi boziren dí:
- ² Ibrahī Isaaku ì,
 Isaaku Yakubu ì,
 Yakubu Yuda ì kū a v̄ninɔ kū a dakūnanɔ,
- ³ Yuda Pèrèzi kū Zerao ì kū a nɔ Tamao,
 Pèrèzi Ezerɔnu ì,
 Ezerɔnu Ramu ì,
- ⁴ Ramu Aminadabu ì,
 Aminadabu Nasō ì,
 Nasō Salamɔ ì,
- ⁵ Salamɔ Bɔaza ì kū a nɔ Rahabuo.
 Bɔaza Ɔbedi ì kū a nɔ Rutuo,
 Ɔbedi Yèɛɛ ì,
- ⁶ akū Yèɛɛ kína Dauda ì.

- Akū Dauda Sulemanu ì kū Uria nanɔ,
- ⁷ Sulemanu Reoboamu ì,
 Reoboamu Abia ì,
 Abia Asa ì,
 - ⁸ Asa Yosafata ì,
 Yosafata Yehoramu ì,

YehoramU Uzia ì,

⁹ Uzia Yotamu ì,

Yotamu Aza ì,

Aza Ezekaya ì,

¹⁰ Ezekaya Manase ì,

Manase Amo ì,

Amo Yosia ì,

¹¹ Yosia Yoyakini ì kũ a dakũnanao goꝛo kũ ò gbẽno
kũkũ ò tà kũńwo Babilonu.

¹² Tana kũ gbẽno Babilonu gberan Yoyakini
Sealatieli ì,

Sealatieli Zerubabeli ì,

¹³ Zerubabeli Abiudu ì,

Abiudu Eliakimu ì,

Eliakimu Azo ì,

¹⁴ Azo Zadoki ì,

Zadoki Akimu ì,

Akimu Eliudu ì,

¹⁵ Eliudu Eleaza ì,

Eleaza Matã ì,

Matã Yakubu ì,

¹⁶ Yakubu Mariama zã Yusufu ì,

akũ Mariama Yesu kũ òdi pine Arumasihu ì.

¹⁷ Zaa Ibrahĩ goꝛoa ari à gèe pé Daudaa, de kũ a
néo kun gẽro donsarime. Zaa Dauda goꝛoa ari goꝛo
kũ ò tà kũ gbẽno Babilonu, de kũ a néo kun gẽro
donsarime. Zaa tana kũ gbẽno Babilonu ari à gèe
pé Arumasihua, de kũ a néo kun gẽro donsarime.

Yesu Kirisi inaa
(Luk 2:1-7)

18 Deran ò Yesu Kirisi ì nà̀n dí: A da Mariama kun Yusufu nɔ̀kpamma ùmε. Ari àgɔ̀ gé zā ke, à nò sì kũ Luda Nini gbãnao.

19 A gɔ̀kpamma Yusufu bi gbẽ manamε, à ye à wé'í daaro, akũ à zèò kũ áni bo a yān asiri gũn.

20 Gɔ̀ɔ̀ kũ àtɛn laasun lé yā pìia, Dikiri malaika bò à sùà nana gũn à pìne: Dauda buri Yusufu, òsun bídi ke n nɔ̀kpamma Mariama sɛna yā musuro, zaakũ nò kũ à sinaa bò Luda Nini kĩnaamε.

21 Ani né ì gɔ̀gbẽ ù, ìni tó kpàne Yesu, zaakũ ani a gbẽnɔ̀ bo ñ durunnano gũn.

22 Abirekũ kè pínki, de yā kũ Dikiri dà annabii gāi ke, à pì:

23 Nɔ̀kpare lési mé ani nò sí à né ì gɔ̀gbẽ ù, oni tó kpàne Imanueli. Tó pìi pì, Luda kú kũoo.

24 Kũ Yusufu vù, à kè lákũ Dikiri malaika dítene nà, à a nɔ̀ pìi sè.

25 Ama adi a dɔ̀ nɔ̀gbẽ ùro ari à gèε à négɔ̀gbẽ pìi ì. Akũ à tó kpàne Yesu.

2

Susuneyād̄rino suna Yesu gwa

1 Ò Yesu ì Betilihamu Yudea b̀usun kína Herɔ̀du gɔ̀ɔ̀a. Akũ susuneyād̄rino bò ifáboki kpa, ò sù Yurusalemu,

2 ò gbẽnɔ̀ là ò pì: Né kũ ò ì Yudano kína ù kú máa? O a susune è ifáboki kpa, akũ o su kútene.

3 Kũ kína Herɔ̀du yā pìi mà, à bídi kè kũ Yurusalemudeno ñ pínki.

4 À Yuda sa'orikinɔ̀ kũ ludayādannerino kàkara ñ pínki, akũ à ñ lá gu kũ oni Arumasihu in.

5 Ò wèa ò pì: Betilihamume zaa Yudea bùsun.
Zaakū lākū annabii kè nàn dí:

6 Betilihamu kū à kú Yudanò bùsun,
ń kīana Yuda wētenciro fá.
Zaakū n gūnn kína ni bon,
kū ani do ma gbē Isarailanone are.

7 Akū Herodu susuneyādōrinò sisi asiri gūn, à
susune pì bogoro sānsān gbèkarma.

8 Akū à ń gbare Betilihamu à pì: À gé à né pì baaru
gbekagbeka kū laakarīio. Tó a a è, à su à omene,
makū se, mani gé kútene.

9 Kū ò kína yā mà, akū ò dà zén. Akū susune kū ò
è ifāboki kpa yā pìi dōrine are do ari à gèe à zè né pì
kūkila.

10 Kū ò susune pìi è, ń pò kè nna manamana.

11 Ò gè kpén, ò né pìi è kū a da Mariamao, akū ò
kùte ò donyī kène. Akū ò ń aruzeke àkpatinò wèwè,
ò a gbà wura kū turaretitio kū lí'ò gbī nnannao.

12 Luda ònne nana gūn kū òsun bote Herodu
kīnaaro, akū ò tà ń bùsun kū zé pāndeo.

Genā kū Yesuo Misila

13 ń tanaa gbera Dikiri malaikaa bò à sù Yusufua
nana gūn à pì: ń fute ń né pì sé kū a dao, ń bàa lé ń
gé kūnwo Misila, ñigō kú gwe ari mà su mà yā onne
do, zaakū Herodu ni né pìi wete à dema.

14 Akū Yusufu fute gwāani, à né pìi sè kū a dao, à
gèe kūnwo Misila.

15 À kú gwe ari Herodu gèe à gào. Abirekū kè, de
yā kū Dikirii ò annabii gāi ke yāime, à pì:
Ma a né gbèse Misila.

Négōgbēnò dedenaa

16 Kū Herodu è susuneyādōrinō ōndō kèare, akū a pō fē manamana. À susunē bogoro taka dō yā kū à gbèka susuneyādōrii pìnōa yāi, akū à gbēno zì ò négōgbē kū ò kà wè pla ke kū ò klainō dèdè Betilihamu kū a buranō pínki.

17 Yā kū annabi Ilimia òo kè sà, à pì:

18 Ò wiki gbāna mà Rama,
òten só dō, òten wiki pé.
Rahila teni a néno só dō,
à gì ò a nèse kpátei,
zaakū ò kun doro.

Suna kū Misilao

19 Kū Herodu gà, akū Dikiri malaika bò à sù Yusufua Misila nana gūn

20 à pì: N fute n né pì sé kū a dao, n tá kúnwo Isarailanō būsun, zaakū gbē kū òten wete ò né pì denō gāga.

21 Akū à fùte à né pì sè kū a dao, à tà kúnwo Isarailanō būsun.

22 Kū à mà Akelau mé àten kí ble Yudea a de Herodu gēne ũ, vutena gwe vīna a kù. Luda yā òne nana gūn, akū à tà Galili būsun,

23 à gèe à vùte wēte kū òdi pi Nazera gūn. Len yā kū annabinō òo pāpa, kū ò pì: Oni a sísi Nazera gbē.

3

Yahaya Da'itekəri waazikenaa

(Maa 1:1-8, Luk 3:1-18, Yuh 1:19-28)

1 Abire gbèra Yahaya Da'itekərii sù Yudea gbárannan, àten waazi ke

2 à pì: À nèse lite, kpata kū à bò Luda kīnaa kà kāni.

³ A yān annabi Isaya ò yā à pì:
 À baarukparii kòto ma dɔ gbárannan,
 àten pi à zé keke Dikirine,
 à zé térerenɔ porone súsu.

⁴ Yahaya dìgɔ pókasa kũ ò tà kũ lakumi kãonɔ
 dana, àdi bára asa dɔ a pi. Kwa kũ zó'iomε a póble
 ũ.

⁵ Òdigɔ botε Yurusalemu kũ Yudea bùsu gu sīnda
 pínkio kũ Yoda d̄ɔrɔɔiio ògɔ su a kīnaa.

⁶ Òdi n̄ durunnanɔ o gupuraa, akũ àdi n̄ da'ite ke
 Yodan.

⁷ Kũ Yahaya è Farisinɔ kũ Sadusinɔ ten su a kīnaa
 dasi ò da'ite ke, akũ à p̄h̄ne: Bisāsiri pitikonɔ! Dí
 mé à lé dàáwa à bàa sí p̄f̄ε kũ Luda ni k̄ipar̄manεε?

⁸ À nèselitena yā ke, onigɔ d̄s̄ kũ a litε.

⁹ Kũ Ibrahī de á dizi ũ, àsungɔ da kũ abirekũ mé
 ani á boro. Maten oáre, Luda ni f̄s̄ à gbè d̄inɔ ke
 Ibrahī burinɔ ũ.

¹⁰ Kpása ditena l̄inɔi kò. Luda ni lí kũ àdi né mana
 iro z̄s̄ à zu té ḡun.

¹¹ Mateni á da'ite ke á nèselitena sèeda ũmε, ama
 gbēke ni su ma gbera a gbāna demala, mádi ká mà
 a kyate sétεnero. Àkũ mé ani á da'ite ke kũ Luda
 Ninio kũ téo.

¹² À gbaka kũna a ɔ̄i ésegbēkia. Tó à f̄ã, ani a
 póblewε ká a d̄ñn, ani a sàko ká té kũ àdi garo ḡun.

Yesu da'itεkenaa
(Maa 1:9-11, Luk 3:21-22)

¹³ Akũ Yesu bò Galili bùsun, à sù Yahaya kīnaa
 Yodai de à a da'ite ke.

¹⁴ Yahaya ye à gí à pì: Makũ kũ má de ò ma da'ite
 ken n su ma kīnaa yá?

15 Akū Yesu wèa à pì: Àgõ de le gĩa, zaakū à kō sì kūoo le yā sīnda pínki kēna a zéa yāi. Akū à wè.

16 Kū Yesu da'ite kè, à bikù gǝnɔ. Zī birea ludambe wèkōa, akū à è Luda Nini ten su lán potēne bà à dīawa.

17 Akū ò kòtoo mà bona ludambe à pì: Ma né mèn do légelege yenyīden dí, kū ma pɔ nnaa manamana.

4

Yesu yōgwanaa

(Maa 1:12-13, Luk 4:1-13)

1 Akū Luda Nini gèe kū Yesuo gbárannan de Ibilisi a yō à gwa.

2 Yesu lé yī fānantē kū gwāanio ari gɔrɔ bupla. Kū nà teni a de,

3 akū gbēkēkerii pìi nài à pì: Tó Luda Néme n ũ, ò gbè dínɔ li burodì ũ.

4 Yesu wèa à pì: À kú Luda yān ò pì: Póblen bisāsiri nigō kúo adoro, sé yā kū Luda ten o pínki.

5 Akū Ibilisi a sè à gèeɔ Luda wēten, à a zè Luda kpé mīsōntea

6 à pì: Tó Luda Néme n ũ, ò gbarɛ n zīdai la, zaakū à kēna Luda yān ò pì: Ani n yā o a malaikanɔne.

Oni n sé n ɔ de òsun gè sí gbèearo yāi.

7 Yesu wèa à pì: Ò kè do ò pì, òsun Dikiri n Luda lé ò gwaro.

8 Akū Ibilisi a sè à gèeɔ do kpi lei manamana musu, à andunia kpatanɔ mōne pínki kū n aruzekeno

⁹ à pì: Mani n gba adinɔ pínki, tó n kute n donyĩ kemene.

¹⁰ Akū Yesu pìnɛ: Ñ gomala Setan! Zaakū ò kè Luda yān ò pì:

Ñ donyĩ ke Dikiri n Ludane
ngõ doi ado.

¹¹ Akū Ibilisi a tò gwe sà, akū malaikanɔ sù ò kpàì.

*Yesu nana a zĩa zaa Galili
(Maa 1:14-15, Luk 4:14-15)*

¹² Kū Yesu mà ò Yahaya kù ò dà kpésiran, akū à tà Galili.

¹³ Adi vute Nazera doro, à gèè à vùte sèbèe sare Kapenamu, Zebuluni burinɔ kù Nafatali burinɔ būsun,

¹⁴ de yā kù annabi Isaya ò ke yāi à pì:

¹⁵ Zebuluni burinɔ kù Nafatali burinɔ būsù,
zaa ísira kpa ari Yoda bara,
Galili būsù kù buri pāndenɔ kun pìi,

¹⁶ ñ gbē kù ò kú gusira gūnnɔ gupura zōkō è,
gu dō būsù kù à kú ga léi pì denɔne sà.

¹⁷ Zaa gɔrɔ kùà Yesu nà waazikenāaa à pì: À nèse lite, kpata kù à bò Luda kīnaa kà kāni.

*Yesu iba káakunɔ sisinaa
(Maa 1:16-20, Luk 5:1-11)*

¹⁸ Kū Yesu ten do Galili sèbèei, à gbēnɔn planɔ è, vīni kù dakūnao, Simɔ kù òdi pi Pita kù a dakūna Anduruo. Òten táaru kpá sèbèe pìn, zaakū sɔrɔkɔnɔmɛ.

¹⁹ Akū Yesu pínɛ: À mó à témai, mani á ke gbēweterinɔ ũ.

²⁰ Zaa gwe gōnɔ ò ñ táarunɔ tòn, ò bò ò tèi.

²¹ Kū à gèe arɛ, à gbɛ̀nɔn pla pāndenɔ è, v̄ini kū dakūnao dɔ, Zebedi né Yamisi kū a dakūna Yuhanao. Ò kú gó'ite gūn kū n̄ de Zebedio, òteni n̄ táarunɔ keke. Yesu n̄ sísi,

²² akū ò n̄ de tò gó gūn gwe g̃nɔ, ò bò ò tèi.

Yesu yādannenaa

(Luk 6:17-19)

²³ Yesu dig̃ɔ kure Galili b̄usun, àdi yā dañne n̄ aduakekpenɔ gūn, àdi kpata kū à bò Luda kīnaa baaru kpá, àdi gbɛ̀nɔ kēkōa kū gyā buri s̄inda p̄inkio.

²⁴ A t̄s dà Siria b̄usula p̄inki, akū òdig̃ɔ sunɛ kū gbɛ̀ kū òten gyā buri s̄inda p̄inki kū wāwāo kenɔ kū t̄anadenɔ kū lételɛgyādenɔ kū ɛrenɔ, akū àdi n̄ werekōa.

²⁵ Ò bò Galili kū W̄ɛtemenkuri b̄usuuo kū Yurusalemuo kū Yudeao kū Yoda barao dasidasi ò tèi.

5

Arubarikadenɔmɛ Yesu ìbanɔ ũ

(Luk 6:20-23)

¹ Kū Yesu pari p̄inɔ è, à didi s̄is̄ia. Kū à v̄ute, a ìbanɔ s̄u a kīnaa,

² akū à nà yādannenaaa à p̄i:

³ Arubarikadenɔmɛ gbɛ̀ kū ò n̄ kīana d̄nɔ ũ, zaakū kpata kū à bò Luda kīnaa de n̄ p̄ó ũ.

⁴ Arubarikadenɔmɛ p̄osiradenɔ ũ, zaakū Luda ni n̄ laakari kpáteñɛ.

⁵ Arubarikadenɔmɛ z̄idabusarinɔ ũ, zaakū m̄ók̄nɔ mé onig̃ɔ andunia v̄i.

⁶ Arubarikadenɔmɛ yāzede niderinɔ ũ, zaakū m̄ók̄nɔ mé oni k̄a.

⁷ Arubarikadenɔmɛ w̄endad̄nnerinɔ ũ, zaakū Luda ni n̄ w̄enda d̄s̄.

8 Arubarikadenome nèsepuradenõ ù,
 zaakū mókõnõ mé oni wé si Ludale.

9 Arubarikadenome ibere miderino ù,
 zaakū oni n sísí Luda nénõ.

10 Arubarikadenome gbē kū òdi wari dõmáma n
 yāmanakena yāinõ ù,
 zaakū kpata kū à bò Luda kīnaa de n pó ù.

11 Arubarikadenome á ù,
 tó ò á sōsō, tó ò wari dōáwa,
 tó ò yā vāni sīnda pínki diáwa ma yāi.

12 À ponna ke à yáa dõ, zaakū á láada zōkō ludambe.
 Len ò wari dõ annabi kū ò kú á ānõa le.

*Yesu ibanome wisi ù kū gupurao
 (Maa 9:50, Luk 14:34-35)*

13 Ákõnõ mé á wisi ù anduniane. Tó wisi i nna tà,
 deran oni ke nà à gõ wisi ù dõõ? À àre ke vī doro,
 séde ò kóte gbēnõ táa oa.

14 Ákõnõ mé á gupura ù anduniane. Wēte kū ò
 kàte sīsī musu dì fõ àgõ utenaro.

15 Òdi fitila na ò gbaka kútaro. Òdi a di a dibõ
 musume, de à gu pu gbē kū ò kú õnnõne.

16 À gu pu gbēnõne le, de ò á yāmanakenanõ e ò á
 De kū à kú musu tó kpá.

Musa doka bõkõtenaa

17 Àsungõ da ma su Musa doka kū annabinõ yānõ
 gboronlo. Mádi su gbororo, ma su de mà papame.

18 Yāpuran maten oáre, ludambe kū zīteo ni gēte,
 ama doka pì wānzān fítinle ke a pó kete ke ni gētero,
 yā sīnda pínki ni ke.

19 Abire yāi tó gbē gí yā kū ò dìte pìnõ dokei, bee a
 kū à kīányī, tó àdi da gbēnõne ò ke le, ade nigõ kīányī

kpata kũ à bò Luda kĩnaa gbẽnɔ tẽmɛ. Tó gbẽ kũna, tó àdi dańne le sɔ, ade nigɔ zɔkɔ kpata kũ à bò Luda kĩnaa gbẽnɔ té.

²⁰ Maten oáre, tó á yāmanakena de ludayādannerinɔ kũ Farisinɔ pólaro, áni gẽ kpata kũ à bò Luda kĩnaa gũnlo.

Pɔfɛnaa

²¹ A mà ò pì yādenɔne òsun gbẽ dero. Gbẽ kũ à gbẽ dɛɛ, oni yākpate ke káao.

²² Makũ sɔ, maten oáre, gbẽ kũ à pɔ fɛ a gbɛdakeii kà ò yākpate ke káao. Gbẽ kũ à a gbɛdake sɔsɔ kà ò gé káao gbānadeno kĩnaa. Gbẽ kũ à pì a gbɛdakene mìsaride sɔ kà à gẽ tén gyāwānn.

²³ Tó n su ò Luda gba pó a gbagbakia, tó n don gwe kũ n gbɛdake n yā kũna,

²⁴ ò n gba tó sa'oki are gwe, ò gé ò kúte ke n adene gĩa, gbaso ò su ò sa o sà.

²⁵ Tó n ibere ten gé kũnwo yākpatekɛkia, ò ke likalika ò ke káao nna zaa zén, de àsun ò kpá yākpatekeriari yāi. Tó ndi ke lero, yākpatekeri pì ni ò kpá dogariia, dogari ni ò da kpésiran.

²⁶ Yāpuran maten onne, òni bo gwero ari ò gé fĩna boo pínki. Bee kɔbɔ ni gɔ ténýĩro.

Zinakɛnaa

²⁷ A mà ò pì, àsun zina kero.

²⁸ Makũ sɔ, maten oáre, tó gbẽ nɔgbẽ gwà kũ laasun pāndeo, ade zina kè káaon gwe kò.

²⁹ Tó n ɔpla wé di tó ò fu, ò a bo ò zukũna. N kurana ò mɛgu kei mana de ò ò mɛgu sĩnda pínki zu ténla.

³⁰ Tó n ɔpla di tó ò fu, ò zɔ ò zukũna. N kurana ò mɛgu kei mana de ò mɛgu sĩnda pínki tana ténla.

*Yìgidenaa**(Mat 19:9, Maa 10:11-12, Luk 16:18)*

³¹ Ò pì dɔ, tó gbě ten gí a nanɔi, à yìgìdetakada kpáa.

³² Makū s̄s̄, maten oáre, gbě kū à gí a nanɔi, tó adi ke à ḡs̄pose kènlo, a zã pì mé àdi tó à ḡs̄ zinakeri ũ. Gbě kū à nɔ kū ò ḡiì sè s̄s̄, à zina kèn gwe.

Ladanaa

³³ A mà ò pì yādenɔne dɔ, ò yā kū ò s̄i kū Dikirio papa, òsun fuaro.

³⁴ Makū s̄s̄, maten oáre, àsun la da sero. Àsun la da kū ludamɛoro, zaakū Luda kíblegbaame,

³⁵ ke andunia, zaakū Luda tintimme, ke Yurusalemu, zaakū Kína z̄k̄ō wēteme.

³⁶ Ñsun la da kū n m̄ioro, zaakū ñni f̄s̄ ò n m̄ikā mèn do pura kū ke ò a sira kūro.

³⁷ Àḡs̄ pi ee ke oi. Yā kū à de abirekūla bò yā vāni gūmm̄e.

*F̄inabonaa**(Luk 6:29-30)*

³⁸ A mà ò pì, ò wé f̄ina bo kū wéo, saka kū sakaao.

³⁹ Makū s̄s̄, maten oáre, àsun f̄ina bo gbě kū à vāni kèárearo. Tó gbě n s̄an kè n ɔpla gasuua, ò a do dɔne dɔ.

⁴⁰ Tó gbě ye à n uta lokomma yākpat̄e ke kūnwo, ò n uta z̄k̄ō tón̄e dɔ.

⁴¹ Tó gbě ḡã n̄amma ò aso séare kiloo do, ò géone kiloo pla.

⁴² Tó gbě p̄ó wé k̄emma, ò kpáa. Ñsun gbě kū à ye à p̄o s̄āk̄amma t̄ero.

*Yena ib̄erēi**(Luk 6:27-28, 32-36)*

⁴³ A mà ò pì, àgõ ye á gbēdakei, à zã á iberegu.

⁴⁴ Makū sō, maten oáre, àgõ ye á iberenoi, à adua ke gbē kū òdi wé tãáwanone,

⁴⁵ de à gõ á De kū à kú musu nénõ ù yãpura. Zaakū àdi ifãntē bo gbē vāninone kū gbē mananõ ñ pínki, àdi legū ma taarisaridenone kū taaridenõ ñ pínki.

⁴⁶ Tó gbē kū ò yeáinon á yeñyĩ, áni láada ke le Luda kīnaa yá? Bee be'ogõsirino dì ke leroo?

⁴⁷ Tó á gbēnon adì fõ kpákpaíma ñtēne, bó á deo gbē pāndenõlaa? Bee kifirino dì ke leroo?

⁴⁸ Abire yāi àgõ kun papana, lán á De kū à kú musu kun papana nà.

6

Gbadanaa

¹ À laakari ke á donyĩyākēna gupuraa. Àsun ke bisāsiri wé yāiro. Tó átēn ke le, áni láada le á De kū à kú musu kīnaaro.

² Tó nten gba da takasidenone, ñsun a kpákpa ke lán manafikidenõ bàro. Òdi ke aduakekpenõ gūn kū gānuleanõ de gbēnon ñ tó nna sí yāime. Yāpuran maten oáre, ò ñ láada lèn gwe kò!

³ Mòkõn, tó nten gba da takasidenone, ñsun tó n ɔze dõ lán n ɔpla ten ke nàro.

⁴ Ñ tó n gbadana ke asiriyā ù, n De kū à asiriyā dõ ni a fīna bonne.

Aduakēnaa (Luk 11:2-4)

⁵ Tó átēn adua ke, àsungõ de lán manafikidenõ bàro. Òdigõ ye ò adua ke zena aduakekpen kū

zérankpakōanō de gbēnó n̄ e yāi. Yāpuran maten oáre, ò n̄ láada lèn gwe kò!

⁶ Mòkōn, tó nten adua ke, n̄ gē n̄ kpé gūn, n̄ gbà tata, n̄ wé ke n̄ De kū à kú gwe asiri gūnwa, n̄ De kū à asiriyā d̄s ni sí kūnwo.

⁷ Tó áten adua ke, àsun yā bote dasi lán kifirinó bàro. Òdigō da n̄ yābōtena dasi gūn Luda ni sí kūnwo.

⁸ Àsungō de lán n̄ bàro, zaakū á De pò kū á a ni vī d̄s ari àgō gé gbekaa.

⁹ Àgō adua ke lán dí bà:

Ó De kū à kú musu,
n̄ tó ògō d̄s kū n̄ tó adona,

¹⁰ N̄ tó kpata kū à bò n̄ kīnaa bo gupuraa,
ò n̄ poyenyīna ke andunia gūn,
lákū òdi ke zaa musu nà.

¹¹ N̄ ó gba ú kū óni ble gbāra.

¹² N̄ ó taarinó kēwá,
lákū odì kē gbē kū ò taari kèwewerenone nà.

¹³ N̄sun tó ò fu yōogwanaaaro,
n̄ ó sí a vānia.

¹⁴ Tó a gbēnó taari kēnne, á De kū à kú musu ni á pò kēáre se.

¹⁵ Tó adi gbēnó taarinó kēnne sōro, á De ni á taarinó kēáreero.

Léyīnaa

¹⁶ Tó á léyīna sō, àsun ān sisi lán manafikidenó bàro. Òdi n̄ ān yākatē de gbēnó gō d̄s kū ò léyīna yāi. Yāpuran maten oáre, ò n̄ láada lèn gwe kò!

¹⁷ Mòkōn, tó n̄ léyīna, n̄ ān pípi, n̄ nísi māmamma,

¹⁸ de gbēnó sún d̄s n̄ léyīnaro, sé n̄ De kū à kú asiri gūn baasiro. N̄ De kū à asiriyā d̄s ni a fīna bonne.

*Aruzeke ya**(Luk 11:33-36, 12:33-34, 16:13)*

19 Àsun aruzeke kakaraáí andunia gūn laro, gu kū kòkòno dì pò yakan, póno dì dāa kpán akūsò kpānino dì gu f̄ ò póno sétén.

20 À á aruzeke kakara ludambe, gu kū kòkòno dì pò yakanlo, póno dì dāa kpánlo akūsò kpānino dì gu f̄ ò póno séténlo.

21 Zaakū gu kū n aruzeke kún, gwen n laakaríi dìgò kún se.

22 Wémé mè fitila ũ. Tó n wé aafia, n mè pínki nigò gupura ũ.

23 Tó n wé manaro sò, n mè pínki nigò gusira ũ. Tó gupura kū n kūna de gusira ũ, gusira pì zòkò.

24 Gbēke dì f̄ à zò ble dikiri mèn planero, zaakū ani zā gbē don àgò ye gbē doi, kesò ani na gbē doa à gbē do gya bo. Áni f̄ àgò zò ble Ludane kū ogòo lēléro.

*Ludanaanikēnaa**(Luk 12:22-31)*

25 Abire yāi maten oáre, àsun á wèndi damu ke à pi bón óni ble ke bón óni miro. Àsun mè damu ke à pi bón óni daro. Wèndi de pòblelaroo? Mè de pòkasalaroo?

26 À gwa bāna. Òdi pò t̄sro, òdi pò k̄ero, òdi pò ká d̄ò gūnlo, ama á De kū à kú musu dì pòble kpámma. Á bèere vī manamana de bānolaroo?

27 Á té, dí mé ani f̄ à a wèndi gbāna kara, bee ḡro do, a damukēnaa gūnn?

28 Bóyāin adì pòkasa damu kee? À lāvunò gwa s̄en lākū ò de nà. Òdi zī kero, òdi buu tāro,

²⁹ ama maten oáre, bee Sulemanu kũ a aruzekεo, adi uta da a mana kà ní ke ũro.

³⁰ Sèla kũ à kun gbāra ani té kũ zia, lákũ Luda dì pò nai le nà, ákõño ludanaanikĩanadenõ, oni á pò o dõ yá?

³¹ Abire yāi àsun pòke damu ke à pi bón óni ble ke bón óni mi ke bón óni daro.

³² Kifirinõn pò pìnõ pínki yā dì doñne are. Zaakũ á De kũ à kú musu dõ kũ pò pìnõ kõ sì kááo,

³³ à tó kpata kũ à bò a kĩnaa kũ a yázedeo doáre are gĩa, ani á pò pìnõ karaáre pínki.

³⁴ Abire yāi àsun zia damu kero, zaakũ zia a zīda yā dõ. Gõrõ sīnda pínki yā'ũmmanaa m̀à.

7

Kõ taari'ena

(Luk 6:37-38, 41-42)

¹ Àsun gbẽ taari ero, Luda ni á taari e sero.

² Zaakũ lákũ ndi gbẽ taari e nà, len Luda ni n taari e le. Zaka kũ n yõõñne ani yõonne.

³ Bóyāi nten sèburu kũ à da n gbẽdake wén ei, akũsõ nten límukutu kũ à da n wén yā daroo?

⁴ Kũ límukutu da n wén, à kè dera ñni pi n gbẽdakenε à tó ñ sèburu kũ à da a wén bonεε?

⁵ Manafikide! Ñ límukutu kũ à da n wén bo gĩa, gbasa ñ gu e swáswa de ñ le ñ sèburu kũ à da n gbẽdake wén bonε.

⁶ Àsun Luda pò kpá kifirinõaro, de òsun era ò á kari kero yāi.

Àsun á gbè bèεεdenõ zu alεdenõnero, de òsun táa o'oaro yāi.

Wékenaa
(Luk 11:9-13)

⁷ À wé ke, Luda ni kpááwa. À wete, áni le. À gbà lé, Luda ni wéáre.

⁸ Zaakū gbē kū à wé kèen òdi kpáa, gbē kū à wète sō àdi le, gbē kū à gbàa lèen oni wēne.

⁹ Á té, dí mé ani gbè kpá a néa, tó à burodi wé kèaa?

¹⁰ Tó à kpò wé kèa sō, ani mlè sé à kpáa yá?

¹¹ Bee kū á vānikεo, á pó mana kpana á nénɔa dō. Oni á De kū à kú musu pó mana kpana gbē kū ò wé kèanɔa pó o dɔ yá?

¹² À ke gbēnɔne lākū á ye ò kéáre nà. Musa doka kū annabinɔ yānɔ mlin gwe.

Zéle kpakoto
(Luk 13:24)

¹³ À zéle kpakoto sé. Zé kū a lé yàasa akū à mēporoki vī dì gé kūńwo kakatenaa gūmmε. Abirekūn pari ten sé.

¹⁴ Zé kū àdi gé kūńwo wèndii gūn lé kpakoto à nakɔana, akūsō gbē kū ò lè ò sénɔn dasiro.

Gbē dšna a yākenaaa
(Luk 6:43-44, 13:25-27)

¹⁵ À laakari ke annabi ékenci. Òdi su á kīnaa kū sá bárao dana, ama lεwanna nàderinɔme n ũ.

¹⁶ Áni n dš n yākenaaa. Òdi geepi bo lè líaro. Òdi kaka e babare líaro.

¹⁷ Lí mana dì né nna i, lí vāni dì né gina i.

¹⁸ Lí mana dì fš à né ginaa ìro, lí vāni dì fš à né nna ìro.

¹⁹ Òdi lí kū àdi né mana ìro zš ò zu té gūmmε.

²⁰ Lεme áni n dš n yākenaaa ε.

21 Adi ke gbẽ kũ à digõ ma sísi Dikiri, Dikiri, mé ani gẽ kpata kũ à bò Luda kĩnaa gũnlo, sé gbẽ kũ à di ma De kũ à kú musu poyenyĩna kee.

22 Yákpatekegõrõ zĩ pari ni pimene: Dikiri, Dikiri, o Luda yã ònne kũ n tóo bi! O tãnanõ gòmma kũ n tóo bi! O daboyãõ kè dasi kũ n tóo bi!

23 Mani piñne súsu: Má á dõ zikiro. À gomala yãvãnikerinõ!

Kpébori gbẽnõn planõ
(Luk 6:47-49)

24 Abire yã gbẽ kũ à ma yã dínõ mà, akũ à zĩ kèa de lán gbẽ laakaride kũ à a kpé bò gbèea bàme.

25 Kũ legũ mà, í dàgula, ãa kàka à sù kpé piia, akũ adi létero, kũ ò a ẽ pète gbèea yã.

26 Gbẽ kũ à ma yã dínõ mà, akũ adi zĩ kearo de lán mìsaride kũ à a kpé bò bùsu'atèa bàme.

27 Kũ legũ mà, í dàgula, ãa kàka à sù kpé piia, akũ à gbõro à lète gbìrim.

Yesu ikoo

28 Kũ Yesu yã birenõ ò à làka, a yãdannena a bò pari sare,

29 zaakũ adi yã dañne lán ludayãdannerinõ bàro, à dañne kũ ikoomè.

8

Kusu werekõanaa
(Maa 1:40-45, Luk 5:12-16)

1 Kũ Yesu kipa sìsĩia, pari téi.

2 Akũ kusu ke sù à kùte a are à pi: Dikiri, tó ní yei, ãni fõ ñ ma werekõa swáswa.

3 Yesu ò bò à nàa à pi: Má yei. Ñ gõ swáswa. Zaa gwe gõnõ a kusu làka.

⁴ Akū Yesu pìne: Ìsun o gbēke maro. Ì gé ò n zīda mɔ sa'oriine, ò sa'opɔ kū Musa dīte kpá n werekōana sèeda ũ gbēnɔne.

*Sozanɔ gbē zōkō zīkeri werekōanaa
(Luk 7:1-10)*

⁵ Kū Yesu ten gē Kapenam, akū Romu sozanɔ gbē zōkō sù a kīnaa, a wé kèa

⁶ à pì: Dikiri, ma zīkeri wútèna be, à kōnɔ kù, mè ten ũa manamana.

⁷ Akū Yesu pìne: Mani gé mà a werekōa.

⁸ Akū gbē zōkō pì pìne: Dikiri, mádi ká ò gé ma bearo. Ì yá o dé, ma zīkeri ni werekōa.

⁹ Zaakū makū se, ò iko vī ma musume, akū má iko vī sozanɔa. Madì o ò gbē done à gé, àdi gé. Madì o a pāndene à mós, àdi su. Madì o ma zīkeriine à adikū ke, akū àdi ke.

¹⁰ Kū Yesu yá pì mà, à bò a sare, akū à pì gbē kù ò téinɔne: Yāpuran maten oáre, mádi le gbēke ma náani kè le Isarailanɔ téro.

¹¹ Maten oáre, gbēnɔ ni bo ifāboki kpa kù ifālete kpao dasidasi oni su pó ble kù Ibrahim kù Isaakuo kù Yakubuo kpata kù à bò Luda kīnaa gūn.

¹² Gbē kù ò de yá ògō kú kpataa pì gūnɔ sō, oni ò zu bàai gusira gūmme. Gwen oni sɔ dɔn ò ɔ di ò mlia.

¹³ Akū Yesu pì sozanɔ gbē zōkō pìne: Ì tá be. À kenne lākū n ma náani kè nà. Akū a zīkeri pì gbāna kù gɔrɔ kù gōnɔ.

*Yesu gyārenɔ werekōana dasidasi
(Maa 1:29-34, Luk 4:38-41)*

¹⁴ Yesu gēe Pita bea, akū à è a nanɔ da wútèna, àten mèwāna ke.

15 Kū à ɔ nà a ɔa, akū a mè yīda kù, akū à fùte à póble kènɛ.

16 Kū ɔkɔsi kè, akū ò sùnɛ kū tãnadennɔ dasidasi, akū à tãna pinnɔ gòrɔmma kū yã'onaao, à gyãrenɔ wèrekɔa n̄ pínki.

17 Len yã kū annabi Isaya òo kè le à pì:
À ó gbãnasarikɛ sè,
à ó gyãnnɔ kèwá.

Gbɛ kū ò ye ò té Yesuinnɔ
(Luk 9:57-62)

18 Kū Yesu è pari kàkaraai, akū à pì a ìbanɔnɛ: Ò bikū sèbɛɛ bara.

19 Akū ludayãdanneri ke sù à pì Yesunɛ: Danneri, gu kū nten gèn s̄inda pínki manigɔ tényĩ.

20 Yesu pìnɛ: Gbɛgbonnɔ n̄ tò v̄i, bãnnɔ n̄ sà v̄i, Bisãsiri Né s̄o à ãampaki v̄iro.

21 Akū ìba pãnde pìnɛ: Dikiri, n̄ tó ari ma de kpágui ḡia.

22 Akū Yesu pìnɛ: N̄ témai. N̄ tó gènnɔ n̄ gènnɔ v̄i.

Yesu zàga'ĩa zɛnaa
(Maa 4:35-41, Luk 8:22-25)

23 Yesu gè gó'ite gūn, akū a ìbanɔ tèi ò dà zén.

24 Kãnto zàga'ĩa gbãna kàka sèbela, í ten v̄iv̄i àten kàka n̄ gón. Yesu ten i o,

25 akū a ìbanɔ n̄ai, ò a vù ò pì: Dikiri, n̄ ó sura ba, óten kakatɛmɛ.

26 Akū à pìnɛ: Ludanaanikĩanadennɔ! À kè dera á v̄ina v̄i lɛɛ? Akū à fùte à ḡi ãanɛ kū ío, akū gu kè kítikiti.

27 Yã p̄i bò gbɛ pinnɔ sare ò pì: Gbɛ kpate taka burin dí? Bee ãa kū ío dì a yã mamɛ.

Tānanɔ gbarɛna alɛdɛnɔ
(*Maa 5:1-20, Luk 8:26-39*)

²⁸ Kū Yesu bikù bara dire Gadara bùsun, tānade gbɛ̀nɔn pla kenɔ bò miranɔ té, ò sù ò dàalɛ. Ò pāsī manamana, gbɛ̀ke di f̄s à b̄tɛ gwero.

²⁹ Ò wiki lè ò pì: Bón ó vī kō ɔĩ, Luda Né? N su wé tǎwá la ari a gɔrɔ gō kán yá?

³⁰ Alɛdɛ kpàsa z̄k̄ kú kúnwo zǎ dire, òtɛn p̄s ble.

³¹ Akū tāna pìnɔ kúte kè Yesunɛ ò pì: Tó n pèwá, ò gbarɛ alɛdɛ kpàsa dire gūn.

³² Akū Yesu p̄inɛ: À gé. Akū ò gòm̄ma ò gè alɛdɛnɔ gūn. Akū alɛdɛ kpàsaa p̄i wì kū bàao pínki, ò sòro s̄is̄igororooa, ò si sèben, akū ò gàga í gūn gwe.

³³ Akū alɛdɛd̄arinɔ bàa lè ò gè w̄tɛ gūn, ò yǎ pìnɔ bàbañɛ kū yǎ kū à tǎnadɛnɔ lèoo pínki.

³⁴ Akū w̄tɛdɛnɔ b̄tɛ ò gèe da Yesulɛ n̄ pínki. Kū ò a è, ò kúte kène kū à boñɛ n̄ bùsun.

9

K̄nɔde werek̄anaa
(*Maa 2:1-12, Luk 5:17-26*)

¹ Yesu gè gó gūn, à èra à sèbe bikù à kà a be w̄tɛa.

² Akū gbɛ̀kenɔ m̄nɛ kū k̄nɔdeo wútɛna gyāresɛbɔn. Kū Yesu è ò a náani vī, akū à pì k̄nɔde p̄inɛ: Ma gbɛ, ò laakari kpátɛ! N durunnanɔ kèmma.

³ Ludayádann̄eri kenɔ kú gwe, akū ò ò n̄ nèsee gūn ò pì: Gbɛ bire tɛn d̄ɔke kū Ludaoome.

⁴ Yesu n̄ laasun d̄s, akū à n̄ lá à pì: Bóyǎi átɛn laasun v̄ani lé á nèsee gūnn?

⁵ Tó ma pì, a durunnano kèa, ke tó ma pì à fute à taa o, a kpate mé à aragaa?

⁶ Ma ò le de àgō dō kū Bisāsiri Né durunnano kēmmana iko vī zīte lame. Akū à pì kōnde pìine: N fute n n wútebo sé n tá be.

⁷ Akū à fute à tà be.

⁸ Kū pari è le, vīna n kū, ò Luda kū à iko bire taka kpà bisāsirinōa tó bō.

Matiu sisinaa

(Maa 2:13-17, Luk 5:27-32)

⁹ Yesu bō gwe, àten gēte, akū à gbē kū òdi pi Matiu è vutena a be'ogōsikpen. À pìine: N mō n témai. Akū à fute à tēi.

¹⁰ Kū Yesu ten pō ble a bea, be'ogōsirino kū kifirinōn kú gwe dasi, òten pō ble kaaō kū a ibanō lele.

¹¹ Kū Farisino è le, akū ò a ibanō là ò pì: Bóyāi á dikiri ten pō ble kū be'ogōsirino kū kifirinōo?

¹² Kū Yesu yā pìi mà à pì: Gbē kū à aafia vī bàka kú kú likita yāoro, sé gyāre.

¹³ À gé à laasun lé yā kū à kēna Luda yān bire mīa ò pì: Kō wēndagwanaan má yei, adi ke sa'onaanlo. Madi su gbē manano sísiro, sé kifirinō.

Léyīnaa

(Maa 2:18-22, Luk 5:33-39)

¹⁴ Akū Yahaya Da'itekeri ibanō sù ò Yesu là ò pì: À kè dera ókōnō kū Farisino òdi lé yī, akū n ibanō dì yī sōroo?

¹⁵ Akū Yesu yā lèkōañe à pì: Nōseri gbēno ni pōsira ke gōro kū à kú kūrwo nōse gūn yá? Oi, ama a gōro ni su kū oni nōserii pì bo n té, gbasa ò lé yī sà.

¹⁶ Gbēke dì uta zī nambata na kū pōle dufuoro, zaakū a dufu ni sōkūn à kēkōre, uta zī fōna ni kara.

17 Òdi sèwē dufu ká tùru zĩ gūnlo. Tó ò kè ɛ, tùru ni pūtāme, wē pì ni kóte, tùru ni wíwi. Oi, òdi sèwē dufu ká tùru dufu gūmme, onigō mana ń pínki.

*Nénɔkpare vuna kū nɔgbē kū à ɔ nà Yesu utaaao
(Maa 5:21-43, Luk 8:40-56)*

18 Gɔɔ kū Yesu ten yā bireno onne, gbānade ke sù à kùte a are à pì: Ma nénɔgbē gà tera dí. N̄ mó n̄ ɔ naa, anigō kú wēndiio.

19 Akū Yesu fùte à tèi kū a ìbanɔ.

20 Nɔgbē ke kú gwe, aru dì botea à kà wè kuri awεεpla. À sù à ɔ nà Yesu uta léa a kpε kpa.

21 Zaa kú à pì: Bee tó ma ɔ nà a utaa dé, mani werekōa.

22 Yesu l̄te à a è, akū à pì: N̄ n laakari kpáte, nɔgbē! Ma náani kū n kè mé à n werekōa. Gwe ḡnɔ nɔgbē pì wèrekōa.

23 Kū Yesu kà gbānade pì bea, à è òten kutε pé, pari k̄ni dɔ.

24 Akū Yesu pì: À á z̄ida gá. Né pì dí garo, àten i omε. Akū òten a lalandi ke.

25 Kū ò pè gbēnɔa ò b̄te bàai, akū Yesu ḡε kpén, à né p̄i k̄a ɔa, akū à fùte.

26 Akū yā pì baaruu dà b̄suu p̄ila pínki.

V̄inanɔ werekōanaa

27 Kū Yesu b̄o gwe, v̄ina gbēnɔn planɔn téi kū wikio òten pi: N̄ ó wēnda gwa, Dauda buri!

28 Kū Yesu kà be, v̄ina p̄inɔ n̄ai, akū à n̄ lá à pì: Á ma náani v̄i k̄u mani f̄ō mà yā p̄i keáre yá? Ò wèa ò p̄i: ɛme, Dikiri.

29 Akū à ɔ nà n wéa à pì: Àgɔ deáre lákū a ma náani kè nà.

30 Akū n wé gu è. Yesu kpàkěnyĩ à pì: Àsun o gběke maro.

31 Bee kū abireo ò gèe ò a baaruu dàgula bùsuu pìn pínki.

Néɛnatɛnade werekšanaa

32 Gɔɔ kū vɛnanɔ ten bɔte, ò sù Yesune kū tãnade kū a néɛ natɛnaao.

33 Kū Yesu tãna pìi gòa, akū à yã ò. Yã pìi bò pari sare ò pì: Ódi yã bire taka e Isarailanɔ bùsun yãro.

34 Akū Farisinɔ pì: Àdi tãna gońma kū tãnanɔ kína gbãnaome.

Yesu wëndadɔna gběɔnɛ

35 Yesu gèe wɛtenɔa kū lakutunɔ pínki, à yã dàńne n aduakekpenɔ gūn, à kpata kū à bò Luda kĩnaa baaru nna kpàńne, à gyãrenɔ wèrekɔa n pínki kū gbãnasaridenɔ n pínki.

36 Kū à pari è, akū ò kènɛ wěnda, zaakū ò kú bídin, ò lĩkara lán sã kū ò dàri vĩronɔ bà.

37 Akū Yesu pì a ibanɔnɛ: Pókěna zɔkɔ, ama zĩkerinɔ dasiro.

38 À wé ke Buradea de à zĩkerinɔ gbare ò a pónɔ kě.

10

Yesu zĩri gběɔnɔn kuri awɛɛplanɔ ditɛnaa (Maa 3:13-19, Luk 6:12-16)

1 Yesu a iba gběɔnɔn kuri awɛɛplanɔ sìsi, akū à n gba iko ò tãnanɔ gońma, ò gyãrenɔ wèrekɔa kū gbãnasaridenɔ n pínki.

² Zìri gbēnɔn kuri awεεpla pìnɔ tónɔn dí: Gbē káaku Simɔ kũ òdi pinε Pita kũ a dakũna Anduruo, Zebedi né Yamisi kũ a dakũna Yuhanao,

³ Filipi, Batɔɔmiu, Tomasi, be'ɔgɔsiri Matiu, Alafeu né Yamisi, Tadeu,

⁴ Simɔ Kokaride kũ Yudasi Isikariɔti kũ à bò a kpeo.

*Yesu zìrinɔ zĩnaa
(Maa 6:7-13, Luk 9:1-6)*

⁵ Kũ Yesu ten gbēnɔn kuri awεεpla pìnɔ zĩ, à pìhne: Àsun gé buri pāndenɔ kĩnaaro. Àsun gě Samaria wētεnɔ gūnlo.

⁶ À gé Isaraila kũ ò sātε lán sã bànɔ kĩnaa.

⁷ À gé àgɔ waazi ke àgɔ géo à pi: Kpata kũ à bò Luda kĩnaa kà kāni!

⁸ À gyārenɔ werekɔa, à gènɔ vu bona gan, à kusunɔ werekɔa swáswa, à tãnanɔ gońma. Lákũ a lè pókεkpanaa sari nà, à keńne pókεsinaa sari.

⁹ Àsun ɔgɔ da á b̀kɔnlo.

¹⁰ Àsun b̀kɔlokona séro ke uta plade ke kyate ke gòo, zaakũ zĩkerii kà à a p̀ble le.

¹¹ Wētε kũ áni kán sĩnda pínki ke lakutu, à gbē mana wεtε à kipaa, àgɔ kú gwe ari à gé gēo zéla.

¹² Tó a gē ɔnn, à fɔɔ nna kpámma.

¹³ Tó ɔndenɔ kà, á fɔɔ nna ni gɔńne. Tó odi ká sɔro, á fɔɔ nna ni era à sukpaáwa.

¹⁴ Gu kũ odi gbānakε kpáái ke odi sã kpá á yāiro, à bo ɔn ke lakutu p̀i gūn à lukutē warawara á gbánɔa.

¹⁵ Yāpuran maten oáre, yākpatεkεgɔɔ zĩ wétámmana kũ Sɔɔmu kũ Gɔmɔradenɔ ni le nigɔ sãna de wētε p̀i denɔ p̀la.

*Yā kū ani Yesu ìbanɔ le onnɛnaa
(Maa 13:9-13, Luk 21:12-17)*

¹⁶ Mateni á zĩ lán sãno bà lewannano téme. Àgõ laakari vĩ lán mlẽnɔ bà, àgõ de yãkekerisaridenɔ ũ lán potẽneno bà.

¹⁷ À laakari ke bisãsirinoi, zaakū oni á kūkū ò á na yãkpatekerinone ñ õi, oni á gbẽgbẽ ñ ad-uakekpeno gũn.

¹⁸ Oni gé kãáo bũsu gbẽ zõkõno kũ kınano kĩnaa ma yãi. Ánigõ deñne ma sèedadeno ũ kũ buri pãndenɔ.

¹⁹ Tó ò á kpámma, àsun yã kũ áni o damu kero ke yã kũ áni limma. Zĩ kũa Luda mé ani yã kũ áni o da á lén.

²⁰ Adi ke ákõno mé áni yã oro, á De Nini mé ani yã da á lén.

²¹ Vĩni kũ dakũnanao ni kõ kpámma ò de. Deno ni bo ñ nẽnɔ kpe. Nẽnɔ ni bo ñ deno kũ ñ danɔ kpe ò ñ de.

²² Gbẽ sĩnda pínki ni zãágu ma yãi, ama gbẽ kũ à zena gbãna ari a goɔ léa ni surabana le.

²³ Tó òten wé tãáwa wẽte ken, à bàa lé à tá a pãnden. Yãpuraan maten oáre, áni gé Isarailano bũsu wẽteno gũn à láka pínkiro, Bisãsiri Né ni gĩnake à su.

²⁴ Ìbaa dìgõ de a dannerilaro. Zĩrii dìgõ de a dikirilaro.

²⁵ Tó ìba a yãdanneri lenaa lè ke tó zĩri a dikiri lenaa lè, abirekū mò le. Tó ò tó kpà on bedene Belezebubu, tó kũ a vãni de abirekũlan oni kpá a ondenone.

*Zena kũ Yesuo gbẽnɔ arɛ
(Luk 12:2-9)*

26 Àsun vīna keńnero. Póke kun utena kū ani bo gupuraaro. Asiriyā ke kun kū oni gí dōiro.

27 À yā kū maten oáre gusiran o gupuraa. À yā kū áten ma á sã gūn kpàkpa ke gānulea.

28 Gbē kū òdi mè kakate, ama òdi f̄ ò nini dèron, àsun vīna keńnero. À vīna ke Ludane, kū ani f̄ à nini kū m̄eo kakate té gūn pínki.

29 Òdi bāntoro mèn pla yía k̄b̄ donloo? Ama ní ke di léte zíte á De yādōnaa sariro.

30 Bee á m̄k̄n, à a lé dō.

31 Abire yāi àsun vīna kero. Á bèere de bāntoro dasinola.

32 Gbē kū à zè kūmao gbēn are, mani ze kāao ma De kū à kú musu are.

33 Gbē kū à ledi kp̄amai gbēn are s̄, mani ledi kp̄ai ma De kū à kú musu are.

Kēkēkōana Yesu yāi

(Luk 12:51-53, 14:26-27)

34 Ásungō da ma su de gbēn gō nna kū kōo andunia gūnnlo. Mádi su de gbēn gō nna kū kōo yāinlo, sé futena kū kōo.

35 Ma sume, de gōgbē bo a de kpe, nōgbē bo a da kpe, nōzāre bo a zā da kpe.

36 Gbē bedeno ni gō a iberen ū.

37 Gbē kū à ye a de ke a dai demala dí ká àgō de ma ìba ūro. Gbē kū à ye a nēgōgbē ke a nōgbēi demala dí ká àgō de ma ìba ūro.

38 Gbē kū adi a lígbāndurukpana sé àgō téomairo, ade dí ká àgō de ma ìba ūro.

39 Gbē kū à a wēndi kūna, ade ni kurai. Gbē kū à gí a wēndiii ma yāi s̄, ade nigō wēndi vī.

Láada yā

⁴⁰ Gbē kū à á sí ma simε. Gbē kū à ma si sō, ade gbē kū à ma zī simε.

⁴¹ Gbē kū à annabii sī a annabike yāi ni annabi láada le. Gbē kū à gbē mana sī a manake yāi ni gbē mana láada le.

⁴² Bee í yīdan, gbē kū à né dínɔ doke gbà ma ìbake yāi, yāpuran maten oáre, ade ni kura a láadairo.

11*Yahaya Da'itekɛri zìrinɔ
(Luk 7:18-35)*

¹ Kū Yesu yā birenɔ dà a ìba gbēnɔn kuri awεεplanɔne à làka, à bò gwe, à gèε waazi ke ní wētɛnɔ gūn, àten yā dañε.

² Zaa kpésiran Yahaya Kirisi yākenanɔ mà, akū à a ìba kenɔ zī

³ ò a la, àkū mé à gbē kū ani su ũ yá, ke ògō wé dɔ gbē pāndeime?

⁴ Akū Yesu wènmma à pì: À gé yā kū áten ma áten e gbā Yahayanε à pi,

⁵ vīnanɔ ten gu e, εrenɔ ten taa o, kusunɔ ten werekōa, sátonɔ ten yā ma, gènɔ ten vu, takasidenɔ ten baaru nna waazi ma.

⁶ Arubarikademε gbē kū àdi fu ma yāaro ũ.

⁷ Kū Yaaya zìrinɔ tà, Yesu Yahaya yā ò parine à pì: Bón a γε gwa gbárannan? Kàpa kū ïa ten yīgān yá?

⁸ Bón a γε gwa sàa? Gbē kū à pókasa zāne danan yá? Pókasamanadarinɔ dìgō kú kínabeame.

⁹ Bón a γε gwa sàa? Annabiin yá? Lemε! Maten oáre, à de annabila se.

10 Zaakū Yahayan ò a yā kè Luda yān ò pì: Mani ma zìri gbarɛ n ā de à zé kekennɛ.

11 Yāpuran maten oáɛ, nɔgbɛ né'inaa gūn gbɛke dí bo à kà Yahaya Da'itekɛri ũro. Bee kū abireo gbɛ kū à de gbɛ kpɛde ũ kpata kū à bò Luda kīnaa gūn deala.

12 Zaa gɔɔ kū Yahaya Da'itekɛrii nà waazikenaaa ari suna gbāa, òten kɔde ke ò gɛ kpataa pin, akū kùgbānadeno ten gɛn.

13 Musa kū annabino pínki gīnake ò a yā ò ari à gɛɛ pé Yahayaa.

14 Tó áni fɔ à sí, Yahaya pì mé à Iiasu kū ò pì ani su ũ.

15 Gbɛ kū à sã vī à yā pì ma.

16 Bón mani gbāragbɛno lekɔaoo? Ò de lán né kū ò kú ɛɛ gūnnɔ bà òten lé zukɔi

17 òten pi:

O kutɛɛ pèáɛ, ádi ũ wāro,

o wɛnda lèɛ siáɛ, ádi ɔɔ dɔro.

18 Zaakū Yahaya sù, adi burodi sóro, adi wɛ miro, akū ò pì tānademɛ.

19 Kū Bisāsiri Né sù, àdi pó ble, àdi í mi, akū ò pì: Guturu wɛmiriimɛ, be'ɔgɔsirino kū kifirino gbɛnname! Ama òdi ɔndɔ dɔ a yākenaaamɛ.

Yesu zukakana wɛɛ kenɔ denɔi
(Luk 10:13-15)

20 Akū Yesu fùɛ à zuka kà wɛɛ kū à a daboyā paride kènnɔ gbɛnɔi, kū odi n nɛɛ litero yāi à pì:

21 Waiyoo Kɔrazidenɔ! Waiyoo Betesaidadenɔ! Tó ma daboyā kū ma kè á ténɔ kè Taya kū Sidɔo yā, de wɛɛpidenɔ pókasanɔ dàdañla, ò vùɛ tuburaa à gí kè nɛselitena sèeda ũ.

22 Maten oáre, yâkpatekegɔɔ zĩ á wétãmmaana nigõ de Tayadenɔ kũ Sidõdenɔ póla.

23 Ákõnɔ Kapenamudenɔ sõ áni gbã à zõ Ludaan yá? Oni ɔ zõái ari gyãwãnn. Zaakũ tó ò daboyã kũ ma kèárenɔ kè Sɔdɔmu yã, de à kun ari kũ a gbãrao.

24 Maten oáre, yâkpatekegɔɔ zĩ á wétãmmaana nigõ de Sɔdɔmudenɔ póla.

*Kámmabona Yesu kĩnaa
(Luk 10:21-22)*

25 Zĩ kũa Yesu pì: Baa, musu kũ zĩteo Dikiri, ma n sáabu kè, kũ n yã bireno ùte yãdõrinɔne kũ òndõrinɔ, akũ n boo kyódõrisarinɔne.

26 Lemε, Baa, zaakũ n pɔyenyĩnaame.

27 Ma De pɔ sĩnda pĩnki nàmene ma ɔĩ. Gbẽke Luda Né dõro, tó adi ke De Luda baasiro. Gbẽke De Luda dõro, tó adi ke a Né kũ gbẽ kũ Né pì ye à a mɔńnenɔ baasiro.

28 À mɔ ma kĩnaa ákõnɔ kũ á aso sena a kpasano pĩnki, mani á gba zé à kamma bo.

29 À ma gbãngo sé à yã dada ma kĩnaa, á laakari ni kpáte, zaakũ má buse akũsõ ma nèse yĩda.

30 Ma gbãngo sena zĩ'ũro, ma aso tikisiro.

12

*Kámmabogɔɔ yã
(Maa 2:23-3:6, Luk 6:1-11)*

1 Gɔɔ birea Yesu ten pã buranɔla kámmabogɔɔ zĩ. Nà teni a ìbanɔ de, akũ ò pòblewe wòro, òten só.

2 Kũ Farisinɔ è le, akũ ò pìnε: Ñ n ìbanɔ gwa, òten yã kũ òdi ke kámmabogɔɔ zĩro ke.

3 Akũ Yesu pìnnε: Adi kyó ke a è lákũ Dauda kè nà kũ a gbẽno gɔɔ kũ nà teni n deroo?

4 À gè Luda ònn, àpii kũ a gbẽnɔ burodi kũ ò kàtɛ Ludanɛ sò, burodi kũ ò a sona zé vïro, sé sa'orinɔ.

5 Kũ sa'ori kũ ò kú Luda ònn kámmabogɔɔ zĩnɔ dì gɔɔ pì yā daro, akūsɔ adi keńne taari ũro, ádi a kyó ke a è Luda yānloo?

6 Maten oáre: Pó kũ à zĩkɔ de Luda ònla kú la.

7 Tó á yā díkĩna mì dɔ, kũ kɔwɛndagwanaan má yei, adi ke sa'onaanlo, de ádi taarisaridenɔ taari lero.

8 Zaakũ Bisāsiri Né mé à iko vĩ kámmabogɔɔa.

9 Kũ Yesu bò gwe, akũ à gè n̄ aduakɛkpen.

10 Gɔgbɛ ke kú gwe, a ɔ do íbana. Gbɛkenɔ ten zé wɛtɛ ò yā dí Yesua, akũ ò a là ò pì: Gbɛ werekɔana kámmabogɔɔ zĩ zé vĩ yá?

11 Akũ à wɛm̄ma à pì: Tó á gbɛke sã vĩ à zu wɛɛn kámmabogɔɔ zĩ, à gí gé à boii?

12 Bisāsiri de sála zã. Abire yāi yāmanakɛna kámmabogɔɔ zĩ zé vĩ.

13 Akũ Yesu pì gɔgbɛ p̄line: N̄ n ɔ p̄i poro. Kũ à p̄oro, akũ à kè a gbèn swáswa lán a do bà.

14 Akũ Farisinɔ bòtɛ ò gèè ò yā gɔgɔ deran ò ke nà ò Yesu dɛ.

Zĩkeri kũ Luda sèè

15 Yesu dɔ, akũ à gò gwe. Pari bò ò tèi, akũ à n̄ gyārenɔ wèrekɔa n̄ p̄inki,

16 à gĩnne ò o gbɛ kũ á de a ũ.

17 Len Luda yā kũ annabi Isaya òo kè le, à pì:

18 Ma zĩkeri kũ ma sèen dí,
ma yenyĩde kũ a yā dì kámagu.

Mani ma Nini di a musu,
ani yāzede da burinɔnɛ.

19 Ani lékpakɔa kero, ani patańmaro,

gbēke ni a zuka ma dɔ batunlo.

²⁰ Ani kàpa kù à kpana zén éro,
ani fitila wé'ipakena dero,
ari à tó yāzede zì ble.

²¹ Buri sīnda pínki tāmaa nigɔ dɔa.

Tānagona gbēno

(Maa 3:20-30, Luk 11:14-23)

²² Akū ò sù Yesune kù tānade vīna kù a néne natenaao. Yesu a wèrekɔa, àten yā o sà, àten gu e.

²³ Akū yā pìi bò gbēno sare n pínki ò pì: Dauda buri pìin díroo?

²⁴ Kù Farisino mà, akū ò pì: Gbē dīkīna ni fɔ à tāna gorūmaro sé kù tānanɔ kīna Belezebubu gbānao.

²⁵ Yesu n laasun dɔ, akū à pì: Kpata kù a gbēno ibereε sè kù kɔo ni kakate. Wēte ke on kù a gbēno ibereε sè kù kɔo ni gɔ bezī ūme.

²⁶ Tó Setan teni a zīda go gbēno, à ibereε sè kù a zīdaon gwe. A kpata ni gī ke derameε?

²⁷ Tó Belezebubu gbānan madìgɔ tānanɔ goomūma sɔ, á gbēno dì n go kù dí gbānaomeε? Len á zīda gbēno á éke bò le.

²⁸ Tó Luda Nini gbānan maten tāna goomūma, àgɔ dɔ kù kīna kù Luda kàa sù à á lén gwe.

²⁹ Deran gbē ni ke nà à gē gɔsa gbāna kpén à a pɔno sétεε? Séto à a yī gīa, gbasà à a kpé wara.

³⁰ Gbē kù à de ma gbē ūro bi ma ibereεme. Gbē kù àten pɔ kakara kūmaoro ten fākɔame.

³¹ Abire yāi maten oáre, Luda ni gbēno durunanɔ kēmūma kù a tó vāni kù òdi sīsino pínki, ama ani gbē kù à a Nini tó vāni sì kēro.

32 Tó gbě Bisāsiri Né tó vāni bò, Luda ni kēa, ama tó gbě Luda Nini tó vāni bò, ani ade kē andunia tera díkĩna gūnlo ke a kũ àten su.

*Gbě dšna a yākenaaa
(Luk 6:43-45)*

33 Tó lí mana, a né nigš maname. Tó lí vāni sš, a né nigš vānime. Zaakũ línen òdi lí dša.

34 Bisāsiri pitikonš! Kũ á vāni, à kè dera áni fš à yā mana oo? Zaakũ yā kũ à swèè pàn lé dì o.

35 Gbě mana dì a mana bo a mana kũ à katena a gūmmme. Gbě vāni sš àdi a vāni bo a vāni kũ à katena a gūmmme.

36 Maten oáre, yākpatekegšš zĩ gbēnš ni n fayasariyā kũ ò ò baba Ludane pínki.

37 Zaakũ yā kũ n ò mé ani yā nna kpámma kesš à yā danla.

*Sèedagbékana Yesua
(Maa 8:11-12, Luk 11:29-32)*

38 Akũ ludayādannerinš kũ Farisi kenš pi Yesune: Danneri, ó ye n sèeda ke ke ò e.

39 Akũ Yesu wèrma à pi: Gbāragbě vāni ludaanikerisarinš mé òdi sèeda gbékama, ama mani sèeda ke keńnero, sé annabi Inusa pó.

40 Lákũ Inusa kè kpò gbèntē gbere gūn nà fānantē kũ gwāanio ari gšš aakš, len Bisāsiri Né ni ke le zĩten fānantē aakš gwāani aakš.

41 Yākpatekegšš zĩ Ninevadenš ni fute ò yā da gbāragbēnla, zaakũ kũ ò Inusa waazi mà, ò n nèšēe lite, akũ gbě kũ à zškš de Inusala kú la.

42 Yākpatekegšš zĩ gènšmidški kpa saraunia ni fute à yā da gbāragbēnla, zaakũ à bò zaa andunia

léa à sù Sulemanu òndõyã ma, akū gbě kū à de Sulemanula kú la sà.

Tāna erana a be zīa
(Luk 11:24-26)

⁴³ Tó ò tāna gò gběa, àdigõ likara zõ gukorin àgõ vuteki wete. Tó adi lero,

⁴⁴ akū àdi pi: Mani era mà tá ma be zīame. Tó à kà gwe, àdi le à da pã, à warana swáswa zéazea.

⁴⁵ Akū àdi gé à à tāna kū ní pāsī dealano sété mèn suppla à su kúnwo òdi gě ò vuten. Leme ade gwena kpede vāni digõ de a káakupola. Gó dokõno pì mé ani gbāragbě vānino bikū sō.

Yesu danenõ
(Maa 3:31-35, Luk 8:19-21)

⁴⁶ Kū Yesu ten yã o gbēnoe, akū a da kū a dakūnanõ kà, ò zè bàai, ò ye ò yã o kãao.

⁴⁷ Akū ò pìne: N da kū n dakūnanõ zena bàai, ò ye ò yã o kúnwo.

⁴⁸ Akū à wèa à pì: Dín ma da ũu? Dín ma dakūnanõ ũu?

⁴⁹ Akū à ò dò a ìbanõa à pì: Ma da kū ma dakūnanõn dí.

⁵⁰ Zaakū gbě kū àdi ma De kū à kú musu poyenyĩna ken ma dakūna kū ma dāreo kū ma dao ũ.

13

Yálekõana kú pówefãriio
(Maa 4:1-20, Luk 8:4-15)

¹ Gõõ dokõno pì zĩ Yesu bò be à gèe à vùte sèbe léa.

² Ò kàkarai dasidasi, akū à gèe à vùte gó'iten, gbēno gò sīsĩia ní pínki.

³ Akū à yā lèkōaíne dasi à pì: Búbari ke mé à bò à gèe pówè fā.

⁴ Lákū àten fā nà, akū a kenɔ lète zé gūn, bānɔ sù ò blè.

⁵ A kenɔ lète gbè sàraa musu, gu kū à bùsu vī zōkōro, akū ò bòte gōnɔ, kū bùsuu gègete gwero yāi.

⁶ Kū ifāntē fùte, akū ò té kù ò gāga, kū ò zīni vīro yāi.

⁷ A kenɔ lète lèe gūn, akū lèe fùte à nàkaramma.

⁸ A kenɔ sō ò lète zīte mana gūn, ò fùte ò né ì, a kenɔ wé basosoro, a kenɔ baaakōkō, a kenɔ baraakurikuri.

⁹ Gbē kū à sā vī, à yā pì ma.

¹⁰ Akū Yesu ìbanɔ nài, ò a là ò pì: Bóyāi nten yā oíne kū yālekōanaao?

¹¹ Akū à wèmma à pì: Luda á gbá zé à kpata kū à bò a kīnaa asirinɔ dō, ama adi n gba zéro.

¹² Zaa kū gbē kū à pó vīn Luda ni karanε ari àgō dasi. Gbē kū à póke vīro sō, bee a fíti kū à vīn Luda ni síame.

¹³ Abire yāin maten yā oíne kū yālekōanaao, de ò gu gwa póke'ena sari, òdi sā kpá yāmanaa sari, a dōro dōnaa sari.

¹⁴ Luda yā kū annabi Isaya òo kèmma à pì: onigō sā kpá yākemanaa sari, onigō gu gwa póke'ena sari.

¹⁵ Ò nèse vīro de òsun òndō kūro yāi, n sā gbāna de òsun yā maro yāi, n wé kukurena de òsun gu ero yāi, zaa kū ò ye ò are dōma mà n gba aafiaro.

¹⁶ Arubarikadenome á ũ kū á wé ten gu e akūsō á sā ten yā ma.

17 Yápuran maten oáre, annabinɔ kũ gbẽ mananɔn kun yã dasi, ò ye ò pó kũ áten eno e, odi ero, ò ye ò yã kũ áten manɔ ma, odi maro.

18 À pówefári yã mì dõ sà.

19 Tó gbẽ kpata kũ à bò Luda kīnaa yã mà akũ adi dõro, Setan dì su à pó kũ ò t̃ò a swèe gũn pì síame. Pówè kũ à lète zé gũn mìn gwe.

20 Pówè kũ à lète gbè sàraaa s̃õ, abirekũme gbẽ kũ à yã mà à s̃i g̃õnɔ kũ pɔnnao ũ.

21 Zaakũ à zīni vīro, àdi ke gɔrɔ plaro. Tó yã'ümmana a lè ke tó ò wé t̃aa yã pì yãì, àdi fume g̃õnɔ.

22 Pówè kũ à lète lèe gũn de lán gbẽ kũ à yã mà à s̃i bà, ama andunia yã damukena kũ yena aruzek̃eiio dì nakaraa, akũ àdi g̃õ àree sari.

23 Pówè kũ à lète zīte mana gũn de lán gbẽ kũ à yã p̃i mà à a d̃orɔ d̃õ bà. Àdi ke karana pó ũ, ñ keno basɔsɔro, keno baaak̃k̃, keno baraakurikuri.

Yalek̃ana kũ f̃õnɔ

24 Yesu yã pānde lèk̃ańne à p̃i: Lákũ kpata kũ à bò Luda kīnaa de ñan dí: Gbẽke ése mana t̃ò a bura.

25 Gɔrɔ kũ òten i o, akũ a ibere sù à f̃õnɔ wé f̃a ése p̃in, akũ à g̃è zéla.

26 Kũ ése ñò s̃i, àten pia, akũ f̃õnɔ p̃i bò gupuraa.

27 Akũ burade zīkerinɔ sù ò p̃ine: Dikiri, pówè manan n t̃ò n buranloo? F̃õnɔ g̃èe à bò máa?

28 Akũ à p̃inne: Ibere mé à abirekũ kè. Akũ zīkerinɔ p̃ine: Ñ ye ò gé wotowoton yá?

29 Akũ à p̃i: Oi! Tó áten wotowoto, áni woto kũ éseome.

³⁰ À tó ò fute leelee ari pókēgɔɔ. Mani o pókērinɔne ò fɔnɔ pì kē gĩa, ò a bàka yĩ té pò ũ, gbasa ò ése kē ò ká ma dɛn.

Yálekɔana kũ musadi wéó
(Maa 4:30-32, Luk 13:18-19)

³¹ Yesu yā pānde lèkɔáñne à pì: Kpata kũ à bò Luda kĩnaa de lán musadi wé kũ gbē sè à tɔ̄ a buraa bàme.

³² A wé kete de pówenɔla pínki, ama tó à fùte, àdi ke zókò de dò pónɔla pínki. Àdi lí ke ari bānɔ dì su ò didi a gānɔa.

Yálekɔana kũ lùbenεεo
(Luk 13:20-21)

³³ Yesu yā pānde lèkɔáñne à pì: Kpata kũ à bò Luda kĩnaa de lán lùbene kũ nɔgbē sè à kà flawa zaka lé aakɔ gūn à yàkate pínki bà.

Pó kũ à tò Yesu yā lèkɔáñne
(Maa 4:33-34)

³⁴ Yesu yā birenɔ ò gbēnɔne kũ yálekɔanaao. Adi yáke oñne yálekɔanaa sariro,

³⁵ de yā kũ annabii ò ke yāi, zaakũ à pì: Mani lé wē mà yálekɔana oñne, mani yā kũ à utena zaa anduniakatena gɔɔ oñne.

Fɔnɔ yā bɔkɔtenaa

³⁶ Akũ Yesu gbēnɔ tò gwe à tà be. A ìbanɔ nài ò pì: N̄ bura fɔnɔ yā bɔkɔte kewere.

³⁷ Akũ à pìñne: Pówemanatɔri bi Bisāsiri Néme.

³⁸ Bura bi anduniamε. Pówe mana bi kpata kũ à bò Luda kĩnaa gbēnɔme. Fɔnɔ bi Setan gbēnɔme.

³⁹ Iberε kũ à n̄ tɔ̄ bi Ibilisime. Pókēna bi andunialakagɔɔme. Pókērinɔ bi malaikanɔme.

40 Lákū òdi f̄n̄o kē ò ká tén nà, len ani ke le andunialakaḡōa.

41 Bisāsiri Né ni a malaikan̄o gbar̄e ò gb̄ekekerin̄o kū yāvānikerin̄o b̄ote a kpata gb̄ēn̄o té n̄ pínki,

42 ò n̄ ká té pāsī gūn. Gwen oni ́o d̄on ò ́o di n̄ m̄ia.

43 Akū gb̄ē manan̄o niḡō té ke lán ifāntē bà kpata kū à b̄ò n̄ De kīnaa gūn. Gb̄ē kū à s̄ā vī à yā p̄i ma.

Yālek̄ōana kū aruz̄ekeo

44 Kpata kū à b̄ò Luda kīnaa de lán aruz̄eke kū à utena z̄īte gūn b̄am̄e. Kū gb̄eke b̄oa, à k̄eke à ùte, akū p̄onna gūnn̄ à tà à p̄ó kū à v̄īn̄o yia pínki, akū à z̄īte p̄i lù.

Yālek̄ōana kū gb̄è b̄èerēdeo

45 Lákū kpata kū à b̄ò Luda kīnaa de n̄an dí d̄o. Lagatari mé àten òso manan̄o wet̄e.

46 Kū à òso ́oḡode lè, akū à tà à p̄ó kū à v̄īn̄o yia pínki, akū à òsoo p̄i lùo.

Yālek̄ōana kū táaru

47 Lákū kpata kū à b̄ò Luda kīnaa de n̄an dí d̄o. Ò táaru kp̄a s̄ēben, à kp̄ò buri s̄īnda pínki k̄ū.

48 Kū à p̄à, ò ḡàte ò bik̄uò bara, akū ò v̄ùte ò a manan̄o pl̄èpl̄e ò k̄à t̄ankon, ò a v̄ānin̄o k̄t̄e.

49 Len aniḡō de le andunialakaḡōa. Malaikan̄o ni su gb̄ē v̄ānin̄o s̄éte ò n̄ bo gb̄ē manan̄o té,

50 oni n̄ ká té pāsī gūn. Gwen oni ́o d̄on ò ́o di n̄ m̄ia.

51 Akū Yesu n̄ lá à p̄i: A yā biren̄o m̄i d̄è s̄à pínki yá? Ò w̄èa ò p̄i: Ee!

52 Akū à p̄īn̄e: Tó yādanneri kpata kū à b̄ò Luda kīnaa yā dàda, aniḡō de lán bede kū àdi p̄ó dufu kū a z̄īo bo a laasii gūn b̄am̄e.

Nazeradenɔ gina Yesui
(*Maa 6:1-6, Luk 4:16-30*)

⁵³ Kū Yesu yā birenɔ lèkɔańne à làka, à bò gwe,

⁵⁴ à gèe a be wēten, akū èe yā daańne ní ad-uakεkpen. A yā bò ní sarε ò pì: Mákpan gōgbě pì òndō kū daboyā birenɔ lènn?

⁵⁵ Lí'ari nén díroo? A da tón Mariamaroo? A dakúnanɔn Yamisi kū Yusufuo kū Simɔo kū Yudao ūroo?

⁵⁶ A dārenɔ kú kūoo laroo? À yā birenɔ lè máme pínkii?

⁵⁷ Akū ò gi. Yesu pìńne: Annabii dīgō bèereε sariro, sé a be wēten kū a ɔnnwo.

⁵⁸ Adi daboyā ke gwe dasiro, kū òteni a náani kero yāi.

14

Yahaya Da'itekəri ganaa
(*Maa 6:14-29, Luk 9:7-9*)

¹ Gɔɔ kúa būsuu pì kína Herɔdu Yesu baaruu mà.

² Akū à pì a ìbanɔne: Gbē pì bi Yahaya Da'itekəriime. À vù bona gan. Abire yāin à gbāna lè àten daboyānɔ ke.

³ Zaakū Herɔdu Yahaya kù yā, à mòò kàa, à a dà kpésiran a vīni Filipi nanɔ Herɔdia yāi.

⁴ Zaakū Yahaya dīgō pinε: N Herɔdia kūna nɔ ū zé vīro.

⁵ Herɔdu ye à a de, ama àten vīna ke gbēnɔne, zaakū ò a annabike sì.

⁶ Herɔdu igɔɔ làa kōkō zī Herɔdia nénɔkpare ū wà gbē kū ò sù gwenɔne, akū à kè Herɔdune nna manamana.

7 Akū à lé sè à pì: Ma la dà kū mani n gba pò kū n a wé kèma pínki.

8 Akū a da yā kàkanε à pì: N ma gba Yahaya Da'itekèrii mì dana tiree gūn la tera.

9 Akū kína pò yàka, ama kū à la dà nibɔɔ wára yāin à pì ò kpáa.

10 Akū à gbē zì ò Yahaya mì zò kpésiran.

11 Kū ò sù kū a m̀io dana tiree gūn, ò kpà né p̀ia, akū à gèεo a danε.

12 Akū Yahaya ìbanɔ sù ò a gèε sè ò v̄i, akū ò gèε ò ò Yesunε.

*Yesu pòblekpana gōgbē gbēnɔn dúbu sɔɔronɔa
(Maa 6:30-44, Luk 9:10-17, Yuh 6:1-15)*

13 Kū Yesu yā p̀i mà, akū a gè gó'ite gūn, àten gé gusarε de àgō kú ado. Kū gbēnɔ mà, ò bò wēte kū wēteo dasi ò p̀et̄ei gèεε.

14 Kū Yesu bò gó gūn, à gbēnɔ è dasidasi, akū ò kènε wēnda, akū à n̄ gyārenɔ gbà aafia.

15 Kū ɔkɔsi kè, a ìbanɔ nài ò p̀i: Gu dík̄na bi s̀ent̄epɔɔtumε, akūs̄ gu ten si. N gbēnɔ gbarε ò tá lakutunɔ gūn, ò pòble wete ò lú.

16 Akū Yesu wèr̄mma à p̀i: Adi ke tilasi ò táro. À pò kpám̄mma ò ble.

17 Akū ò p̀inε: Burodi m̀en sɔɔro kū kpò m̀en plaon ó v̄i la.

18 Yesu p̀inε: À m̀óomεnε la.

19 À ò gbē p̀inɔnε ò vute s̀εεa, akū à burodi m̀en sɔɔro kū kpò m̀en pla p̀io sè, à a wé sè musu, à arubarikaa dân. Akū à burodii p̀i lìlik̄r̄ε à kpà a ìbanɔa, ò kpàatete gbēnɔnε.

20 Ò pò blè ò kà ñ pínki. Akū ò a kpara kū ò gònɔ sètɛ tãnko mèn kuri awɛɛpla pà.

21 Gõgbɛ kū ò pò blèɔ kà gbɛnɔn dúbu sɔɔro taka, nɔgbɛnɔ kū nénɔ baasi.

Yesu táa'ona sèbɛla
(*Maa 6:45-56, Yuh 6:16-25*)

22 Yesu gã nà à ibanɔa gònɔ ò gɛ gó'iten, ò donɛ arɛ gena sèbɛɛ bara dire ari àgɔ pari gbare.

23 Ñ gbarenaa gbera, à didi sísíi musu à adua ke ado. Gu ten si, à kú gwe ado.

24 Gó'ite pìi kà zà kū í léao, akū í teni góro pì yīpayīpa kū zàga'īa kàkañyī yāi.

25 Gudɔo Yesu gɛɛ ñ kīnaa, àten táa o íla.

26 Kū ò a è àten táa o íla, akū swɛɛ kèngu ò pì: Gyāwāndeme! Ò wiki lè kū vīnao,

27 akū Yesu pìñne gònɔ: À á laakari kpáte, makūme! Àsun tó vīna á kūro.

28 Akū Pita pìne: Dikiri, tó mɔkɔmmɛ, ñ tó mà táa o íla mà su n kīnaa.

29 Akū Yesu pì: Ñ mɔ! Akū Pita bò gó gūn, àten táa o íla, àten gé a kīnaa.

30 Kū à è ĩa ten káka, akū vīna a kù. Àten vlɛ, akū à wiki lè à pì: Dikiri, ñ ma sura ba.

31 Gwe gònɔ Yesu ɔ bò à a kù, akū à pìne: Ludaanikīanade! Bóyāi n sika kèɛ?

32 Kū ò gɛ gó gūn, ĩa zè.

33 Akū gbɛ kū ò kú gó gūnnɔ donyī kène ò pì: Luda Némɛ n ũ yāpura.

Yesu gyārenɔ werekɔana zaa Genesareti

34 Kū ò bikù bara, ò kà Genesareti bùsun.

³⁵ Gwedenɔ Yesu dɔ̀, akũ ò a baaruu dàgula bùsuu pìn gu sīnda pínki, akũ ò m̀nɛ kũ gyārenɔ́ ń pínki.

³⁶ Ò wé kèa de ò ɔ na bee a uta léa. Akũ gbě kũ ò ɔ nàanɔ wèrekõa ń pínki.

15

Futeokarayá (Maa 7:1-13)

¹ Farisinɔ kũ ludayādanneri kenɔ̀ b̀ò Yurusalemu ò sù Yesu kīnaa, akũ ò a là ò pì:

² B́yāi n ìbanɔ̀ dìgõ ó dizinɔ̀ futeokarayā kũnaroo? Òdi ɔ̀ pìpi gbasa ò p̀ó blero.

³ Akũ Yesu wémma à p̀ì: B́yāin adì pā kpá Luda yāditenanɔ̀a de àgõ a futeokarayā kũnaa?

⁴ Zaakũ Luda pì, à á de kũ á dao bèere dõ. À p̀ì dɔ̀, gbě kũ à a de ke a da kpe b̀ò, ò ade de.

⁵ Ákõnɔ̀ sã adì pi, tó gbě p̀ì a de ke a danɛ, p̀ó kũ á vī à ń kpe tao gẽ Luda p̀ó ũ,

⁶ àton a de kpe taoro. Lemɛ adì Luda yā ke pā le, de àgõ á futeokarayā kũna yāi.

⁷ Á manafikidenɔ̀! Isaya annabikɛyā ò á yā musu swáswa à p̀ì:

⁸ Buri bire dì bèere limɛnɛ kũ léomɛ, ń swè dɔ̀maro.

⁹ Òdigõ donyī kemɛnɛ pāme, bisāsiri yāzekpaten òdi dañɛ.

Yā kũ àdi tó ò gõ gbāsĩ (Maa 7:14-23)

¹⁰ Akũ Yesu pari s̀isiai à p̀ì: À sã kpá à yā ma.

¹¹ Adì ke p̀ó kũ àdi gẽ lén mé àdi tó gbě gõ gbāsĩro. Yā kũ àdi bo lén mé àdi tó gbě gõ gbāsĩ.

12 Akū a ìbano nài ò pì: Ní dǎ kū Farisinɔ yā pìi mà à n̄ z̄s̄ n̄ swè̄̄ēarōo?

13 Yesu wè̄m̄ma à pì: Pó kū ma De kū à kú musu dí t̄s̄ro oni wutem̄e.

14 À n̄ tó gwe. V̄ina don'ar̄eden̄om̄e! Tó v̄inaa gò kūna v̄inaane, n̄ pla n̄ p̄inki ni zu wè̄em̄me.

15 Pita p̄ine: N̄ yā pì b̄ok̄otew̄ere.

16 Akū Yesu pì: Á laasun kpé ȳida se yá?

17 Á dǎ kū pó kū à gè̄ lén d̄i tá gb̄eren gbas̄a a bo mè̄ gūnloo?

18 Yā kū àdi bo lén s̄s̄ àdi bo swè̄̄ē gūmm̄e. Akū mé àdi tó gb̄ē ḡs̄ gb̄ās̄i.

19 Zaakū zāa swè̄̄ē gūnn̄ laasun v̄ani d̄i bon: Gb̄eden̄aa, zinaken̄aa, p̄āp̄āken̄aa, kp̄āni'onaa, é̄ketona kū gb̄ēs̄s̄s̄naao.

20 Yā biren̄o mé àdi tó gb̄ē ḡs̄ gb̄ās̄i. Póblena op̄ipisari d̄i tó gb̄ē ḡs̄ gb̄ās̄īro.

N̄ogb̄ē z̄it̄o wé̄ken̄aa

(Maa 7:24-30)

21 Akū Yesu bò gwe, à gè̄ē Taya kū Sid̄s̄o b̄usun.

22 Kanaa n̄ogb̄ē ke kú b̄usuu p̄in, à sù à wiki lè̄a à pì: Dikiri, Dauda Buri, n̄ ma wè̄nda gwa. Tāna ten wé̄ t̄a ma n̄én̄ok̄parea manamana.

23 Akū Yesu dí wearo. A ìbano nài, ò wé̄ kè̄a ò pì: N̄ pé n̄ogb̄ē p̄iia, zaakū àdiḡs̄ t̄éwái kū wikiom̄e.

24 Yesu wè̄m̄ma à pì: Isarailano s̄ātena lán s̄āno b̄am̄e. N̄ kīnaan Luda ma z̄in̄ ado.

25 Akū n̄ogb̄ē p̄i sù à donȳī k̄ene à pì: Dikiri, n̄ kp̄amai.

26 Yesu p̄ine: À mana ò n̄én̄o p̄óble sé ò zu gb̄ēdan̄onero.

27 Akū nɔgbē pìi pì: Yāpuramε Dikiri! Ama bee gbēdanɔ dì pɔble bùru kũ ò lète n̄ dikiri teburuu zītεnɔ sésε.

28 Akū Yesu wèa à pì: Nɔgbē, n̄ ma náani vī zɔkɔ. À kenne lákũ n̄ yei nà. Akū a nénɔkpare pìi aafiaa lè gɔɔ birea gònɔ.

Yesu gyārenɔ werekɔanaa

29 Yesu bò gwe à gèe àten do Galili sèbεei, akū à bikù à vùte sīsīia.

30 Ò sùnε kũ εrenɔ kũ vīnanɔ kũ kònɔdenɔ kũ sāto kpáturukunɔ kũ gyāre pāndenɔ dasidasī. Ò n̄ káte a arε, akū à n̄ wérékɔa.

31 Kũ gbēnɔ è sāto kpáturukunɔ ten yā o, kònɔdenɔ ten gɔ swáswa, εrenɔ ten táa o, vīnanɔ ten gu e, yā pìi bò n̄ sarε, akū ò Isarailanɔ Luda sáabu kpà.

*Yesu pɔblekpana gbēnɔn dúbu siikɔnɔa
(Maa 8:1-10)*

32 Yesu a ìbanɔ sisiai à pìnnε: Gbē dínɔ kèmenε wēnda, zaakū ò gīnake ò kú kũmao gɔɔ aakɔ, akū ò pɔke vī ò blero. Má ye mà n̄ gbare kũ nàaoro, de gu sún limma zénlo yāi.

33 Akū a ìbanɔ a là ò pì: Mákpan óni pɔble len sèntεpɔɔtu la, à pari dí taka kāa?

34 Akū Yesu n̄ lá à pì: Burodi mèn ūgban á vīi? Ò pì: Mèn supplamε kũ kpò kete kenɔ.

35 Akū à pì pari vute zīte.

36 Akū à burodi mèn suppla pìnɔ sè kũ kpònɔ, à sáabu kè, akū à lilikɔre à kpà a ìbanɔa, ò kpà gbēnɔa.

37 Gbē sīnda pínki pɔ blè ò kà. Ò a kpapa kũ à gònɔ sète ari tānko mèn suppla pà.

³⁸ Gõgbẽ kũ ò pò blèno kà gbẽnɔn dúbu siikõ, nɔgbẽnɔ kũ néno baasi.

³⁹ Kũ Yesu gbẽnɔ gbàre, akũ à gè gó'ite gũn, à gèe Magadã bùsun.

16

Farisinɔ manafiki

(Maa 8:11-21, Luk 12:54-56)

¹ Farisinɔ kũ Sadusinɔ sù Yesu kīnaa de ò a yõ ò gwa, akũ ò a gbèka à sèeda ke keńne kũ Luda gbãnao ò e.

² Akũ Yesu wèmma à pì: Tó ifántẽ gè kpén adì pi, ludambe ni kèkõa, zaakũ à tẽra kũ.

³ Tó kɔnkɔme adì pi, legũ ni ma gbãra, zaakũ ludambe de tẽe gènegẽne. Á ludambe wé dõkõne, ama ádi fõ à gɔɔ díkĩna sèeda dõro.

⁴ Gbãragbẽ vāni ludanaanikerisarinɔ mé òdi sèedaa gbekama, ama mani sèeda ke keńnero, sé Inusa pò. Akũ à n tó gwe à tà.

⁵ Kũ a ibanɔ bikù bara gwe, burodi zàna yã sãngu.

⁶ Akũ Yesu pińne: Àgõ á zĩda kũna dõ! Á laakari ke Farisinɔ kũ Sadusinɔ lùbeneei.

⁷ Akũ òten pikõne: Kũ ódi burodi séro yāin à ò le.

⁸ Yesu dõmma, akũ à n lá à pì: Ludanaanikĩanadenɔ, bõyāin áten pikõne kũ á burodi vĩro yāimèe?

⁹ Ari tera adi dõroo? Burodi mèn sɔɔro kũ ma kpà gbẽnɔn dúbu sɔɔronɔa yã dí dɔáguroo? Á sète tãnko mèn ũgbamèe?

¹⁰ Burodi mèn suppla kũ ma kpà gbẽnɔn dúbu siikõnɔa sõ, a sète tãnko mèn ũgbamèe?

11 Bóyāin adi dō kū burodi yān mádi oáreroroo?
À laakari ke Farisinō kū Sadusinō lùbenesi!

12 Akū ò dō sà adi ke lùbenesen àten oñne ò laakari
keiro, Farisinō kū Sadusinō yādannenaame.

Pita Yesu Arumasihukena onaa
(Maa 8:27-33, Luk 9:18-22)

13 Kū Yesu kà Sizaria Filipi būsun, akū à a ìbanō là
à pì: Dín gbēnō ten pì Bisāsiri Né de a ũu?

14 Ò wèa ò pì: Gbēkenō dī pi Yahaya Da'itekəriime,
gbēkenō dī pi Iliasu, gbēkenō dī pi dō Ilimia ke
annabi yānō dokeme n ũ.

15 Yesu pì: Ákōnō sō, dín adì pi má de a ũu?

16 Simō Pita wèa à pì: Arumasihume n ũ, Luda
Wèndide Né.

17 Akū Yesu pìne: Arubarikademe n ũ, Inusa né
Simō! Zaakū adi ke bisāsiri mé à yā bire dànnero,
ma De kū à kú musume.

18 Maten onne: Pitame n ũ, gbèsi pìn mani ma sōsi
kátèa, gyāwān gbāna ni zì blearo.

19 Mani kpata kū à bò Luda kīnaa mōneno
kpámma. Pó kū n yì zīte yīna musu. Pó kū n pòro
zīte porona musu.

20 Akū Yesu a ìbanō sã fíñne de òsun o gbēkene kū
Arumasihun a ũro.

Yesu a ga kū a vunaao yá'onaa
(Maa 8:31-38, Luk 9:22-26)

21 Zaa gōrō kūa Yesu teni a Yurusalemu gena
bōkote a ìbanone à pì, séde à wétamma le mana-
mana gbē zōkōnō kū sa'orikinō kū ludayādannerinō
oī, oni a de, a gōrō aakōde zī áni vu.

22 Akū Pita gèe kāao kpado, àten gíne à pì: Kai
Dikiri! Abirekū ni n lero!

²³ Akū Yesu līte à pì Pitane: Ñ gomene gwe Setan! Ñ ye ñ zé zōmeneme. N laasun bi Luda pónlo, bisāsiri pómē.

²⁴ Akū Yesu pì a ìbanone: Tó gbē ye à ke ma ìba ũ, séde à gí a zīda wèndiii, à a lígbāndurukpana sé à téomai.

²⁵ Gbē kū à ye àgō a wèndi kūna ni kurai. Gbē kū à gí a wèndiii ma yāi sō, ade mé anigō wèndi vī.

²⁶ Tó gbē gō à andunia vī pínki, tó à kùra a wèndiii, bó àreen ani lee? Bón gbē ni le à a wèndi lilin keoo?

²⁷ Zaakū Bisāsiri Né ni era à su a De gakuri gūn kū a malaikanō, ani fīna bo baadine a yākenaaa.

²⁸ Yāpuran maten oáre, gbēkeno kú gu dín oni garo ari ò Bisāsiri Né e, àten su kína ũ.

17

Yesu linaa

(Maa 8:34-9:13, Luk 9:23-36)

¹ Goro suddo gbera Yesu Pita kū Yamisio kū a dakūna Yuhanao sète à gèe kúnwo kpi leia ntēne.

² Akū à li ñ wára. A ãn ten té ke lán ifántē bà, a pókasanō gō pú táitai lán legūpinaa bà.

³ Akū Musa kū Iliasuo bò ò sùmma, òten yā o kū Yesuo.

⁴ Akū Pita pì Yesune: Dikiri, à mana kū ó kú la. Tó ñ yei, mani kuta do mèn aakō, n pó mèn do, Musa pó mèn do, Iliasu pó mèn do.

⁵ Goro kū àten yā o, ludambe luku tékenaa dàńla, akū ò kòtoo mà a gūn à pì: Àkūme ma Né mèn do légelege yenyíde ũ, a yā dì kámagu. À a yā ma.

⁶ Kū a ìbaa pìnō kòtoo pìi mà, vīna ñ kū mana-mana, ò wùte ñ gberaa.

7 Akū Yesu nànyĩ, à ɔ nàmma à pì: À fute, àsun vīna kero.

8 Kū ò wé sè musu, odi gbēke ero, sé Yesu ado.

9 Kū òten kipa kpi pìia, Yesu dìteíne à pì: Àsun wégupu kū a è yā o gbēke maro ari Bisāsiri Né vu bona gan.

10 Akū a ìbanɔ a là ò pì: Bóyāin ludayādannerinɔ dī pi Iliasu mé ani su káakuu?

11 Akū à wèmma à pì: Iliasu ni su yāpurame, ani yā sīnda pínki keke a gbèn.

12 Ama maten oáre, Iliasu sù kò, akū odi a dōro, akū ò n poyeinaa kènne. Len ò wé tā Bisāsiri Néa le dɔ.

13 Akū a ìbanɔ dō kū Yahaya Da'itekero à téa.

Yesu négōgbē tãnade werekōanaa

(Maa 9:14-29, Luk 9:37-42)

14 Kū ò kà pari gūn, gōgbē ke sù à kùte Yesune

15 à pì: Dikiri, n ma né wēnda gwa, zaakū gasin-dademe. Àdi wari ke manamana, àdigō léte tén ke ín baala'i.

16 Ma su kãao n ìbanɔne, odi fō ò a wèrekōaro.

17 Akū Yesu pì: Gbāragbē yakana ludanaanikerisarinɔ! Manigō kú kãáo ari bɔremee? Manigō mēna kãáo ari bɔremee? À mɔmēne kū né pìio la.

18 Yesu gī tãnane, akū à gò né pìia, à wèrekōa gwe gōnɔ.

19 Abire gbera Yesu ìbanɔ nài ntēne, ò a là ò pì: À kè dera ódi fō o pé tãna pìia à bōroo?

20 À wèmma à pì: Kū á Luda náani vī zōkōro yāime. Yāpuran maten oáre: Tó á Luda náani vī fíti lán efɔ

wé bà, áni o kpi díkĩnanε à go la à gé zãa, ani ke le. Yáke ni á furo.

²¹ Tãna dí taka dì sí boro, sé kũ aduakenaao kũ léyĩnaao.

*Yesu era à a ga kũ a vunaao yá'onaa
(Maa 9:30-32, Luk 9:43-45)*

²² Gɔɔ kũ à kú kũ a ìbano læεε Galili, à pìñne: Oni Bisāsiri Né nañne ñ ɔĩ,

²³ oni a de, a gɔɔ aakõde zĩ ani vu. Akũ ñ pɔ yàka manamana.

Luda ɔn ɔgɔ fĩnabonaa

²⁴ Kũ ò kà Kapenam, Luda ɔn ɔgɔsirinɔ sù ò Pita là ò pì: Á dannerii dì Luda ɔn ɔgɔ kpároo?

²⁵ Pita wèmma à pì: Àdi kpá. Kũ Pita ten gẽ be, Yesu gĩnake à pìne gòno: Simɔ, dínɔn andunia dí kɪnanɔ dì be'ɔgɔ ke ete'ɔgɔ símmaa? N̄ n̄n̄ɔn yá ke gbẽ pãndenɔme? N̄ yá pì è deraa?

²⁶ Pita pì: Gbẽ pãndenɔme. Yesu pìne: Tó lemε, ñ n̄n̄ɔ bàka kunlo.

²⁷ Ama de ó yá sún ũrĩmaro yái, ñ gé ñ daburu da sèβεε gũn. Kpò kũ ìni kũ káaku, ñ a lé wẽ, ìni ɔgɔ le a gũn. N̄ abirekũ sé ñ kpámma, makũ kũ mɔkɔnwo pɔ ũ.

18

*Tena Yesu lán né bà
(Maa 9:33-48, Luk 9:46-48, 15:3-7)*

¹ Zĩ kũa Yesu ìbano sù ò a là ò pì: Dí mé à deñla kpata kũ à bò Luda kĩnaa gbẽno tée?

² Akũ Yesu né fíti ke sìsi à a zè ñ arc

³ à pì: Yāpuran maten oáre, tó ádi nèse lite a gɔ lán né fíti bàro, áni gẽ kpata kũ à bò Luda kĩnaa gũnlo.

⁴ Gbē kū à a zīda bùsa à gò lán né fíti díkīna bà, ade mé à deńla kpata kū à bò Luda kīnaa gbēno gūn.

⁵ Gbē kū à né bire taka sì ma ìbake yāi, makūme à ma si.

Yā kū àdi tó ò sàte

⁶ Tó gbē tò né kū à ma náani vī díkīnana do sàte, anigō sàna adene ò wísilogbe gbèntē do a wakale ò a zu sèbe lòkoton.

⁷ Waiyoo andunia, kū yā kū àdi tó ò sàte kú a gūn yāi. Séde yā kū àdi tó ò sàte gō kun, ama waiyoo gbē kū sàtena yā pìi bò a kīnaa.

⁸ Tó n ɔ ke n gbá mé àdi tó ò sàte, ò zō ò zukūna. À sànanne ò gē wèndii gūn kū ɔ kusuo ke ere ũ de n gō ɔ mèn pla ke gbá mèn pla vīla ò n zu té kū àdi garo gūn.

⁹ Tó n wé mé àdi tó ò sàte, ò bo ò zukūna. À sànanne ò gē wèndii gūn kū wé doo de n gō wé mèn pla vīla ò n zu té gūn gyāwānn.

Yalekōana kū sà sàtenaao

¹⁰⁻¹¹ À laakari ke dokena kū né díkīnana dooi, zaakū maten oáre, ñ malaikanon kú musu, ò kú kō wén kū ma De kū à kú gweo baala'i.

¹² Áten da deramee? Tó gbē sã vī mèn basoro, tó a do sàte, ani a mèn basoro donsari tó sīsigerēei gwe, à gé à a sã kū à sàte pìi weteroo?

¹³ Yápuran maten oáre, tó à bòa, a pō nigō nnaa de a mèn basoro donsari kū odi sàteronla.

¹⁴ Len á De kū à kú musu ye né díno doke sàte soro le.

Sùrukēna kū kōo

¹⁵ Tó n gbēdake taari kè, ò gé ò a le ndo, ò yā pìi bone gupuraa. Tó à n yā mà, n n gbē pìi mìle blè.

16 Tó adi n yā ma sōro, n gbē mèn doke gbēnɔn pla sé n namma, de à yā pì sí sèedade gbēnɔn pla ke aakɔ̄ musu.

17 Tó à gì n yā mai, n yā pì o sɔsi gbēnɔnɛ. Tó à gì à sɔsi gbē pìnɔ yā mai dɔ, n a dite kifiri ke gbē zìtɔ ũ.

18 Yāpuran maten oáre, pɔ kũ a yì zìte yīna musu, pɔ kũ a pòro zìte porona musu.

19 Maten oáre dɔ, tó á gbēnɔn planɔ lé kè dokɔnɔ zìte la, yā kũ a a wé kè ma De kũ à kú musua pínki, ani kéáre.

20 Zaa kũ gu kũ gbēnɔn pla ke gbēnɔn aakɔnɔ kɔ kàkaran kũ ma tóo, má kú n té.

21 Abire gbera Pita sù à Yesu là à pì: Dikiri, gèn ũgban mà sùru ke kũ ma gbē kũ àdigɔ taari kemeneo? Gèn supplan yá?

22 Yesu wèa à pì: Maten onne, adi ke gèn supplanlo, gèn suppla leu baaakɔ akurime.

23 Abire yāi kpata kũ à bò Luda kīnaa de lán dí bà. Kína ke mé à ye à a ɔgɔ yā gɔgɔ kũ a ìbanɔ.

24 Kũ à nà ɔgɔ pì yāa, akũ ò sùne kũ gbē kũ à a fīna sena miliɔ wàa kuriio.

25 Kũ à ɔgɔ vī à fīnaa pì boro, akũ a dikiri pì ò a yía kũ a nanɔo kũ a néno kũ pɔ kũ à vīnɔ pínki gbasa ò a ké.

26 Akũ ìbaa pì wùte a dikiri are, à kùte kène à pì: N mena ke kũmao, mani n fīna bonne pínki.

27 Akũ a dikiri a wēnda gwà a a gbàre, à fīnaa pì tònɛ.

28 Kũ ìbaa pì bò dé, à dàkare kũ a ìba dake kũ a fīna dɔa andurufu ɔgɔ mèn basɔɔroo. Akũ à a kũ, àten ɔ tɔ a kòtooa à pì: N ma fīna bomene.

29 A gbēdake pì wùte a are, à kúte kènè à pì: Ñ menamene, mani n fīna bonne.

30 Ama adi wero. À tò ò a dà kpésiran ari à a fīna bonè.

31 Kū a ìba kparanò è le, ñ pò yàka manamana, akū ò gèè ò yā kū à kèè pì gbà ñ dikiriine pínki.

32 Akū dikiri pì a sisi à pì: Ìba pāsì! Ma n fīnaa tònne pínki, kū n kúte kèmenè yāi.

33 Lákū ma sùruu kè kúnwo nà, de n sùru kè kū n gbēdakeo le se.

34 A dikirii pì pò fè, à tò ò a dà kpésiran, ògō wé tāa ari à gé à fīnaa pì boo pínki.

35 Akū Yesu èra à pì: Tó á baadi di sùru ke kū a gbēdakeo kū nèseò mèn doro, len ma De kū à kú musu ni kéáre le se.

19

Yìgidena yā

(Maa 10:1-12)

1 Kū Yesu yā birenò ò à làka, à bò Galili, à gèè Yudea bùsu kpado Yoda bara.

2 Pari téi, akū à ñ gyānò wèrekōarímma gwe.

3 Farisi kenò sù ò a yō ò gwa, akū ò a là ò pì: Gōgbē zé vī à yìgi de yā sīnda pínki yāin yá?

4 À wèrímá à pì: Kū Luda ñ ké gōgbē kū nōgbēo ũ zaa káaku, ádi a kyó ke a màroo?

5 Luda pì, abire yāin gōgbē ni a de kū a dao tó, ò nakōa kū a nanò, ñ gbēnōn pla ni gō mè do ũ.

6 Ò kun pla doro, sé do. Abire yāi gbē kū Luda ñ nākōanò, bisāsiri sún ñ kēkōaro.

7 Akū Farisinò a là ò pì: Bóyāi Musa dìte gōgbē yìgidetakada kpá a nanò a à a gbarèoo?

⁸ Yesu wèmma à pì: Á sãgbãna yãin Musa á gbá zé à á nɔnɔ gbarɛ, ama à de ɛ zaa káakuro.

⁹ Matɛn oáɛ, gbɛ̃ kũ à yìgii dè kũ a nanɔ, tó adi ke à gɔpose kènlo, tó à nɔ pãnde sè, ade zina kèn gwe.

¹⁰ Akũ a ìbanɔ pìne: Tó ɛn gɔgbɛ̃ yã de ɛ kũ a nanɔ, à mana ò nɔ séro.

¹¹ Akũ Yesu pìne: Adi ke gɔgbɛ̃ sɪnda pínki mé ani yã pì f̃ro, sé gbɛ̃ kũ Luda n gbá a zénɔ.

¹² Zaakũ gbɛkenɔ dì nɔ séro, kũ ò n í ɛ yã, gbɛkenɔ dīgɔ kun ɛ kũ ò n f̃ɛɛ kè yã, gbɛkenɔ n zĩda kù ɛ kpata kũ à bò Luda kĩnaa yã. Gbɛ̃ kũ ani yã pì f̃ à f̃.

Arubarikadana nɛngu

(Maa 10:13-16, Luk 18:15-17)

¹³ Òdi su Yesu kũ nɛnɔ de à ɔ nańma à adua keńne, akũ a ìbanɔ gĩne.

¹⁴ Akũ Yesu pì: Á tó nɛnɔ mó ma kĩnaa. Ásun gĩnero, zaakũ n takanɔ pómɛ kpata kũ à bò Luda kĩnaa ũ.

¹⁵ Kũ à ɔ nànańma, akũ à bò gwe.

Aruzekede

(Maa 10:17-31, Luk 18:18-30)

¹⁶ Akũ gɔgbɛ̃ ke sù Yesu kĩnaa, à a là à pì: Danneri, bó manan mani ke mà wèndi kũ àdi lákaro lee?

¹⁷ Á wèa à pì: Á kè dera ntenì ma la manakɛna yãii? Luda ado mé à mana. Tó n ye n gɛ wèndii pì gũn, n̄gɔ a yãditenanɔ kũna.

¹⁸ Akũ à a là à pì: A kpatemɛɛ? Akũ Yesu pì: N̄sun gbɛ̃ dero, n̄sun zina kerɔ, n̄sun kpãni oro, n̄sun yã di n gbɛdakearo,

19 ñgõ bèεε lí n de kũ n daoonε, ñgõ ye n gbēdakei lán n zīda wëndii bà.

20 Kεfenna pìi pìne: Má yā bireno kũna pínki. A kpate mé à gǝmεne dɔɔ?

21 Yesu pìne: Tó ñ ye ñgõ papana, ñ gé ñ n póno yía pínki, ñ a ɔɔ kpá takasidenɔa, ñ mó ñ témai, ñigõ aruzεke vī ludambe.

22 Kũ kefenna pì yā pìi mà, à tà kũ pɔsiraο, kũ à aruzεkeno vī dasi yāi.

23 Akũ Yesu pì a ìbanone: Yāpuran maten oáρε, à zī'ũ aruzεkedenε à gǝ kpata kũ à bò Luda kīnaa gūn.

24 Maten oáρε dɔ, lakumi gēna pɔɔwεen araga de aruzεkede gēna kpata kũ à bò Luda kīnaa gūnla.

25 Kũ a ìbanɔ yā pìi mà, akũ à bò ñ sare manamana ò pì: Tó lemε, dí mé ani fǝ à surabana lee?

26 Akũ Yesu ñ gwá tíi, à pìinne: Bisāsiri ni fōro. Luda kīnaa bee pó sīnda pínki dì sí ke.

27 Akũ Pita wèa à pì: O pó sīnda pínki tò o tenyī. Bó mé ani gǝwεε sàa?

28 Yesu pìinne: Yāpuran maten oáρε: Tó Bisāsiri Né vùte a kiblegba gakuridea andunia dufu gūn, ákōno kũ á témaino áni vute kiblegba mèn kuri awεεplanɔa, àgõ yā gǝgõ Isaraila buri mèn kuri awεεplanone.

29 Gbē kũ à a be ke a vīninɔ tò ke a dakūnanɔ ke a de ke a da ke a nēno ke a burano ma yāi, ade ni era à abire taka le leu basɔro, akūsõ ani wëndi kũ àdi lákaro le.

30 Ama gbē káakuno nigõ gbē kpedenɔ ũ dasi, gbē kpedenɔ nigõ gbē káakuno ũ dasi.

Yàlekōana kũ zamalingakerinɔ

¹ Lákũ kpata kũ à bò Luda kīnaa de nàn dí: Ɔmbede ke mé à bò kɔnkɔkɔnkɔ, à gèe zamalingakerinɔ wete ò zĩ keare a bura.

² N̄ yā kō sè à fīna boñne andurufu ɔɔ mèn dodo. Akũ à n̄ gbáre a bura.

³ À bò dɔ mò kēndo, akũ à gbē pāndenɔ lè ete gūn katena pā.

⁴ À pīnne: Ákōnɔ sō, à gé à zĩ ke ma bura, mani fīna boáre a zéa.

⁵ Akũ ò gèe. À era à bò dɔ ifāntē midangura, akũ à era à bò ifāntē ura kipana, à ò gbē pāndenɔne le dɔ.

⁶ Kũ à bò ɔkɔsi, à gbē pāndenɔ lè katena, akũ à n̄ lá à pì: Bóyāi á katena la pā zaa kɔnkɔ?

⁷ Ò wèa ò pì: Kũ òdi zĩ dawerero yāime. À pīnne: À gé à zĩ ke ma bura se.

⁸ Ifāntē gēna kpénn burade pìi pìi a zamalingakerinɔ gbē zōkōne: N̄ zamalingakerinɔ sísi n̄ fīna boñne. N̄ naa gbē kpēdenɔa ari à gé mì de gbē káakunɔa.

⁹ Akũ ɔkɔsidenɔ sù, ò andurufu ɔɔ lè mèn dodo.

¹⁰ Kũ gbē káakunɔ sù, òten da n̄ ɔɔ nigō de gbē kpēdenɔ pólame, akũ andurufu ɔɔ mèn don ò lè n̄ pínki.

¹¹ Kũ ò n̄ ɔɔ sì, akũ ò léfɔtɔ kà bede pìi

¹² ò pì: Awa don gbē kpēdenɔ zĩ kè, akũ n̄ n̄ ké sára kũ ókōnɔ kũ o zĩ zōkō kè ifāntē gbāna gūnwoo yá?

¹³ Akũ à wè n̄ gbē do pìia à pì: Ma gbē, mádi n̄ blero. O kō yā mà andurufu ɔɔ mèn do musunloo?

¹⁴ N̄ n̄ pó sí n̄ tá. Má ye mà kpá gbē kpēde díkīnaa lán n̄ pó bàme.

15 Má zé vī mà ke kũ ma ɔ̄ɔɔ lákũ má yei nàroo? Nten wé boboi kũ má gběke vī yāin yá?

16 Len gbě kpɛdenɔ nigɔ gbě káakunɔ ũ le, gbě káakunɔ nigɔ gbě kpɛdenɔ ũ.

*Yesu era à a ga kũ a vunaao yá'onaa
(Maa 10:32-34, Luk 18:31-34)*

17 Gɔɔ kũ Yesu ten gé Yurusalemu, à a ìba gbɛnɔn kuri awɛɛplanɔ sète ñdona, à yā ònne zén à pì:

18 Óten gé Yurusalemume. Gwen oni Bisāsiri Né kpá sa'orikinɔa kũ ludayādannerinɔ, oni yā daala à ga,

19 oni a kpá buri pānde gbɛnɔa. Oni a fobo, oni a gbě kũ flāao, oni a pá lía ò a de, a gɔɔ aakɔde zĩ ani vu.

*Yamisi kũ Yuhanao wékenaa
(Maa 10:35-45)*

20 Akũ Zebedi nénɔ da sù Yesu kĩnaa kũ a nénɔ. À ye à wé kea, akũ à kùtene.

21 Akũ à a là à pì: Bón ní yeii? À wèa à pì: N tó ma né gbɛnɔn pla dínɔ vute kũnwo n kpatan, gbě do n ɔplai, gbě do ɔzei.

22 Akũ Yesu pì né pìnɔne: Á yā kũ átɛni a wé kema d̄ɔro. Toko'i kũ mani mi, áni f̄ à mi yá? Ò wèa ò pì: Óni f̄.

23 Yesu pìnne: Toko'i kũ mani mi, áni mi fá, ama vutena ma ɔplai ke ma ɔzei bi ma yānlo. Gbě kũ ma De kèkènnɛnɔ pómɛ.

24 Kũ a ìba gbɛnɔn kuri kparanɔ yā pìi mà, ní pɔ f̄è v̄ini kũ dakũnaoo pìii.

25 Akū Yesu n̄ kákara à pìnn̄e: Á d̄s k̄u buri pānde kínan̄o dì gbāna ble n̄ gbēn̄o, gbānaden̄o s̄s̄ òdi iko m̄ón̄e,

26 ama à de le á k̄inaaro. Á té gbē k̄u à ye à ḡs gbē z̄sk̄s ũ, sé ade ke á z̄iri ũ.

27 Lem̄e d̄o gbē k̄u à ye à ḡs gbē káaku ũ, sé ade ke á z̄ò ũ.

28 Zaakū Bisāsiri Né dí su de ò z̄i ken̄ero, à sù de à z̄i keñ̄em̄e, à a z̄ida w̄endi kpá de à gbēn̄o bo dasi yāi.

*V̄ina barakerin̄o werek̄sanaa
(Maa 10:46-52, Luk 18:35-43)*

29 Ḡo k̄u òten bo Yeriko, pari té Yesui.

30 V̄ina gbēn̄on̄o plan̄o vutena zé léa, ò mà Yesu mé àten ḡete, akū òten lé gbāna zu ò pì: Dikiri, Dauda Buri, n̄ ó w̄enda gwa!

31 Ò ḡinn̄e ò pì ò ȳite, akū ò lé gbāna zunaa kàra òten pì: Dikiri, Dauda Buri, n̄ ó w̄enda gwa!

32 Akū Yesu zè à n̄ sísi, à n̄ lá à pì: Bón á ye mà keáree?

33 Ò w̄ea ò pì: Dikiri, ó ye ó wé gu em̄e.

34 Yesu n̄ w̄enda gwà, à o nà n̄ w̄ea. Gwe ḡon̄o n̄ wé gu è, akū ò tèi.

21

*Gbānak̄epana Yesui Yurusalemu
(Maa 11:1-26, Luk 19:28-48, Yuh 12:12-22)*

1 Kū ò kà k̄ani k̄u Yurusalemuo, ò kà Betefage lakutu k̄u à kú Kùkpe s̄s̄s̄ger̄ei, akū Yesu a ìba z̄i gbēn̄on̄o pla

² à pìíne: À gé lakutu kũ à káte á are dire gũn. Tó a gẽ gòno, áni zaaki e kũ a néo bàdona gwe. À poro à suomeɛ.

³ Tó ò á lá ò pì, à kè deraa, à pi Dikiri mé à yei, ani era à suo tera.

⁴ À kè ɛ de yã kũ annabii ò ke yãime à pì:

⁵ À o Zaiɔdenɔne

ń kína mé àten su ń kĩnaa.

À buse à di zaakine bòro kpe.

⁶ Ìbaa pìno gèe ò kè lán Yesu òíne nà.

⁷ Ò sù kũ zaaki pìio kũ a néo, ò ń utano kpàteɛma, akũ Yesu dia.

⁸ Gbẽno teni ń utano kpáte zén dasidasi, gbẽkeno ten lá zɔ, òten kpáte zén do.

⁹ Gbẽ kũ ò té areno kũ gbẽ kũ ò té kpeno ten wiki lé òten pi:

Ñ gbãna ke, Dauda buri!

Arubarikaden gbẽ kũ àten su kũ Dikiri tóo ũ!

Ò gbãnake kpáí ari ludambe.

¹⁰ Kũ Yesu gè Yurusalemu, wète lòko, gbẽ sɔnda pínki ten pi: Dín gbẽ bire ũu?

¹¹ Pari pì: Annabi Yesume. À bò Nazera, Galili bùsun.

Yesu kunna Luda ɔnn

(Maa 11:15-19, Luk 19:45-48, Yuh 2:13-22)

¹² Yesu gè Luda ɔnn, à pè lagayarino kũ lagalurinɔa à ń bóte ń pínki. A ɔgolilinkerino teburuno kũ potɛnyarinɔ gbano yipa à kòteíne.

¹³ À pìíne: Ò kè Luda yã, ma kpé nigɔ de ad-uakekpe ũ, akũ a kè gbẽblerino tò ũ.

14 Vĩnanɔ kũ ɛɛnɔ sù a kĩnaa Luda ɔnn gwe, akũ à ñ wérekɔa.

15 Kũ sa'orikinɔ kũ ludayādannerinɔ yābonsarɛ kũ àten kenɔ è, akūsɔ ò mà nénɔ ten wiki dɔa Luda ɔnn òten pi, ñ gbāna ke, Dauda Buri, akũ ñ pɔ fè.

16 Ò pìnɛ: N mà lákũ òten o nà yá? Yesu wèrĩmma à pì: Leme! Kũ Luda dà né fítinɔnɛ kũ nékpāntēnɔ ò a sáabu kpá, ádi a kyó ke a màroo?

17 Akũ à bò wēte pìn à ñ tón, à gèè à ì Betani.

*Yesu kaka lí kanaa
(Maa 11:12-14, 20-24)*

18 Kũ gu dò kɔnkɔkɔnkɔ, à èra àten su wēten, akũ nà teni a dɛ.

19 À kaka lí è zé léa, akũ à nài adi pòke learo, sé a lánɔ. Akũ à pì lí pìnɛ: Ìni né i ziki doro. Gwe gònɔ lí pìi kori kè à gà.

20 Kũ a ìbanɔ è, akũ à bò ñ sarɛ ò pì: À kè dera kaka lí pìi kori kè le gònɔgònɔ?

21 Yesu wèrĩmma à pì: Yāpuran maten oáɛ, tó á Luda náani vĩ sikaa sari, adi ke kaka lí pì yān áni ke adoro. Tó a ò kpi dínɛ à fute à a zĩda sé à zu sèben, ani ke le.

22 Tó á Luda náani vĩ, yā kũ a a wé kèa aduakɛnaa gũn pínki, áni le.

*Yesu gbekana a ikooi
(Maa 11:27-33, Luk 20:1-8)*

23 Yesu gè Luda ɔnn, àten yā dañnɛ. Akũ sa'orikinɔ kũ gbě zōkōnɔ sù ò a là ò pì: Iko kpaten nten yā dínɔ keoo? Dí mé à n gba ikoo pìi?

24 Akũ Yesu wèrĩmma à pì: Makũ sɔ, yā mèn don mani gbekaáwa. Tó a òmɛnɛ, mani iko kũ maten yā dínɔ keo oáɛ.

25 Dí ikoon Yahaya gbẽno da'ite kèoo? À bò Luda kīnaan yáa, ke bisāsiri kīnaame? Akū ò yā gògò ò pì: Tó o pì Luda kīnaame, ani ó la, bóyáin ódi Yahaya yā síroo.

26 Tó o pì bisāsiri kīnaame sò, ó gbẽno vīna vī, zaakū gbē sīnda pínki Yahaya annabike sí.

27 Akū ò wè Yesua ò pì: Ó dōro. Akū Yesu pínne: Èhē makū se, mani iko kū maten yā dínò keo oáero.

Négōgbē gbẽnon plano

28 Akū Yesu pì: Gbēke négōgbẽno vī gbẽnon pla. Akū à pì Worune: Ì gé ò zī ke bura gbāra.

29 Woru pì: Mani géro. Akū à a nèsee litè zā à gèe.

30 Mare pì gèe à pì Sabine le do. Sabi pì: Tò. Akū adi géro.

31 A è deraa? Gbẽnon pla pìno gūn, ní dí mé à a de poyeinaa kèe? Ò pì: Worumé. Akū Yesu pínne: Yāpuran maten oáre, be'ogōsirino kū karuano ni gē kpata kū à bò Luda kīnaa gūn á ā.

32 Zaakū Yahaya sù, à zé súsú mòáre, ádi a yā síro. Be'ogōsirino kū karuano mé ò a yā sí. Bee kū abirekū enaaó ádi á nèse litè zā a a yā síro.

Geepi líkpe arukerino

(Maa 12:1-12, Luk 20:9-18)

33 À yā pānde ma do. Burade ke mé à kun, à geepi líkpe bà à karaa likai, à wèe yò a gūn geepi'ifēki ū à búdákpāgbaa dò. Akū à bú pìi nà arukerinoe ní oī, akū à fùte kū táo.

34 Kū geepizōgōrò kà, akū à a zìrino zì arukerii pìnoa, de ò a geepi né sí.

35 Akū arukerii pìno a zìrino kùkù, ò ní gbē do gbè, ò ní gbē do dè, ò ní gbē do pàpa kū gbèeo ò a dè.

³⁶ Akū à èra à zìri pāndenɔ zìrìmma, ní dasi de gbě káakunɔla, akū ò kèñne le dɔ.

³⁷ Kpekpe à a né zìrìmma à pì: Oni ma né yā da.

³⁸ Kū arukerii pìnɔ né pìi è, ò pìkɔne: Túbibleriin dí. À tó ò a de, a túbi ni gō ó pó ũ.

³⁹ Akū ò a kù ò bò kāao bura gūn, ò a dè.

⁴⁰ Tò! Tó burade pìi sù, bón ani ke arukerii pìnɔne?

⁴¹ Ò wèa ò pì: Ani gbě pāsī pìnɔ dede pāsīpāsī, ani bura pì na arukeri pānde kù oni a baka kpáa a gɔɔanɔne ní ɔĩ.

⁴² Akū Yesu pìñne: Ádi Luda yā dí kyó keroo?

Gbè kù kpéborinɔ pā kpài

mé à gò kpé kusuru gbè mède ũ.

Dikiri mé à abirekū kè

akū à kèwère yābonsare ũ.

⁴³⁻⁴⁴ Abire yāi maten oáre: Luda ni á bo kpata kù à bò a kīnaa gūn, ani gbě kù oni a baka kpáanɔ kán.

⁴⁵ Kū sa'orikinɔ kù Farisinɔ Yesu yālekɔanaa pìnɔ mà, ò dō kù ní yān àten o.

⁴⁶ Akū ò zé wète ò a kù, ama ò vīna kè parine, kù ò a dīte annabi ũ yāi.

22

Nɔse pɔnnakɛnaa

(Luk 14:15-24)

¹ Yesu èra à yā lèkɔañne à pì:

² Lákū kpata kù à bò Luda kīnaa de nàndí dɔ. Kína ke mé àten nɔse pɔnna ke a néné,

³ akū à a zìrinɔ zì ò o gbě kù à ní sísi ò mó pó blenɔne ò mó, ama ò ye ò suro.

4 Akū à èra à zìri pāndenɔ zì à pìrɛne: À gé à o gbě kū ma ń sísɛnɔne ma sorumii mà, ma zùsanɔ kū pókāde mèkpananɔ dè ma kèkè kò. Ò mó nɔsepoblekia.

5 Akū odi laakari dɔ yā pìaro, ń baadi gèe a bɔkɔte kè. Gběkenɔ gèe ń bura, gběkenɔ gèe laga tá.

6 Gbě kparanɔ zìrii pìnɔ kùkū, ò wé'i dàrɛmma, ò ń dèdè.

7 Akū kína pì pɔ fě, à a sozanɔ gbàre, ò gèe ò gběderii pìnɔ dèdè, akū ò té sò ń wètea.

8 Akū kína pì pì a zìrinɔne: Nɔsepoble mà, ama gbě kū ma ń sísɛnɔ dí kɔ síoro.

9 À gé zérankpakɔanɔ gūn, à gbě kū a lè sīnda pínki sísi nɔsepoblea.

10 Akū zìrii pìnɔ fùte ò gèe zénɔ gūn, ò gbě kū ò ń léɔ kākara, gbě vāninɔ kū gbě mananɔ ń pínki. Len nɔse pɔnnakerinɔ gu pà lè.

11 Kū kína pì gè à pɔnnakerii pìnɔ gwa, à gɔgbě ke è gwe, à nɔse pɔnna uta danaro,

12 akū à pìne: Ma gbě, à kè dera n gè la nɔse pɔnna uta danaa sarii? Akū à yītèna kítikiti.

13 Akū kína pì a dogarinɔne: À a ɔnɔ yī kū a gbánɔ, à a zu bàai gusiran. Gwen oni sɔ dɔn ò ɔ di ń m̀ia.

14 Zaakū gbě kū Luda ń sísɛnɔn dasi, ama gbě kū à ń sénɔn dasiro.

Be'gɔkpana Sizaa yā

(Maa 12:13-17, Luk 20:20-26)

15 Abire gberan Farisinɔ bò ò gèe ò yā gɔgɔ lākū oni ke nà ò Yesu kū a yā'ona gūn.

16 Akū ò ń ìbanɔ zìla kū Herɔdu gbēnɔ ò pì: Danneri, ó dɔ kū gbě yāpurademe n ũ. Ndì Luda

zé dañne súsu, ndì gbě wé gwaro, ndì gbě gwena gwaro.

17 Lákū n è nà òn owere. À zé vī ò be'ogò kpá Sizaa yá, ke à zé vīro?

18 Yesu n nèse vāni dōrma, akū à pì: Manafiki-denò! Bóyāi átēni ma yō à gwaa?

19 À ogò kū òdi be'ogò kpáo mōmēne. Akū ò ogò pì do kpàa.

20 Akū à n lā à pì: Dí mì wānzān dí kū a tsoo?

21 Ò wèa ò pì: Siza pōme. Akū à pìnnē: Èhē à pò kū à de Siza pò ũ kpá Sizaa, á pò kū à de Luda pò ũ kpá Ludaa.

22 Kū ò yā pìi mà, à bò n sare, akū ò tà ò a tò gwe.

Gènò vuna yā

(Maa 12:18-27, Luk 20:27-40)

23 Goro dokōnò pì zī Sadusi kū òdi pì gènò dī ga à vuronò sù Yesu kīnaa., akū ò a gbēka ò pì:

24 Danneri, Musa òwere tó gōgbē gā né'isari, a dakūna a vīni gyaanò sé de à né buri dato a vīninē.

25 Tò. Dedokōndenon kú ó té yā gbēnon suppla. Woru nò sè, akū à gā à nò pìi tò né'isari, akū gyaanò gò Sabine.

26 À kè Sabine le do kū Biò ari à gèe pé n suppladea.

27 N pínki gberan nò pìi gā se.

28 Tò! Gènò vuna goro zī n gbēnon suppla pìno té dí mé anigò nò pì vī? Zaakū n pínki ò a dō nò ũ.

29 Akū Yesu wèrma à pì: A sāte á Luda takada kū a gbānao dōnaa sari yāi.

30 Tó gènò vù, ò nò séro, ò zā kero, onigò kun lán malaikanon kun nà ludambeme.

31 Gèṅṅ vuna yā musu ádi yā kũ Luda óàré kyó keroo? À pì

32 akáame Ibrahĩ kũ Isaakuo kũ Yakubuo Luda ũ. Luda dì ke gèṅṅ Luda ũro, gbē bēnenṅ Ludame.

33 Kũ gbēṅṅ yā pìi mà, a yādannenaa bò n sara.

Dokayā kũ à deńla

(Maa 12:28-34, Luk 10:25-28)

34 Kũ Farisinṅ mà Yesu Sadusinṅ fù, ò kō kàkara.

35 Akũ n dokadōrinṅ do a yò à gwa, à a là à pì:

36 Danneri, dokayā kpate mé à de a kparanṅlaa?

37 Yesu wèa à pì: Nṅṅ ye Dikiri n Ludai kũ nṅṅ mèn doo kũ n ninio pínki kũ n laasunnwo pínki.

38 Dokayā kũ à bèere vī de a kparanṅlan gwe.

39 A plade kũ à bòkōaon dí: Nṅṅ ye n gbēdakei lán n zīda wèndii bà.

40 Musa doka pínki kũ annabinṅ yāoo lokona dokayā mèn pla dínṅame.

Arumasihu buri yā

(Maa 12:35-37, Luk 20:41-44)

41 Lákũ Farisinṅ kakarana nà, Yesu n lá à pì:

42 A è dera Arumasihu yā musuu? Dí burin a ũu? Ò wèa ò pì: Dauda burime.

43 Akũ Yesu pìnnṅ: À kè dera Luda Nini dīdi Daudaa, akũ Dauda Arumasihu sisi Dikirii? À pì,

44 Dikiri pì ma dikirine à vute a ɔplai

ari àṅṅ a iberenṅ kátene a gbá gbáru.

45 Kũ Dauda pìne Dikiri, à kè dera anigṅ de a buri ũ dṅṅ?

46 Gbēke dí fṅ à wèaro. Zaa ḡṅṅ birea gbēke dí sù à yāke laa doro.

23

*Ludayādannērino kū Farisino manafiki
(Maa 12:38-39, Luk 11:43, 46, 20:45-46)*

¹ Abire gbɛra Yesu yā ò gbɛ̀nɔ̀nɛ kū a ìbano

² à pì: Ludayādannērino kū Farisino mé ò gò Musa gɛ̀nɛ ũ.

³ Abire yāi à yā kū òdi oárenɔ̀ kɛ pínki àgɔ̀ kūna. Ama àsun n̄ yākɛna kero, zaakū òdi yā kū òdi o kero.

⁴ Òdi aso tìkisi yīyī ò di gbɛ̀nɔ̀nɛ n̄ gàn akūsɔ̀ bee ɔ̀nɛ do òdigɔ̀ ye ò káiro.

⁵ Òdi n̄ yā sīnda pínki kɛ de gbɛ̀nɔ̀ n̄ e yāimɛ. Len òdi Luda yā ɛzɛba gbɛ̀ntɛ da lɛ, òdi bùsubusu gbāna da n̄ pókasanɔ̀i.

⁶ Òdigɔ̀ ye ò vute pɔ̀nna póbɛ vutɛki mananɔ̀n kū aduakɛkɛ vutɛki mananɔ̀o.

⁷ Òdigɔ̀ ye ògɔ̀ fɔ̀ kpákpańma ɛtenɔ̀a, ògɔ̀ n̄ sísi Rabi.

⁸ Àsun tó ò á sísi Rabio, zaakū á pínki v̄ninɔ̀ kū dakūnanɔ̀mɛ á ũ, á Danneri mèn domɛ.

⁹ Àsun gbɛ̀kɛ sísi á de zītɛ laro, zaakū á De mèn domɛ, àkū mé à kú musu.

¹⁰ Àsun tó ò á sísi Arɛdero, zaakū á Arɛde mèn domɛ, àkū mé à Arumasihu ũ.

¹¹ Á z̄irin gbɛ̀ z̄ók̄ ũ á tɛ.

¹² Gbɛ̀ kū àdi a z̄ida kara, Luda ni a busa. Gbɛ̀ kū àdi a z̄ida busa, Luda ni a kara.

*Yesu kpākɛna ludayādannērino kū Farisino
(Luk 11:37-42, 44, 52)*

¹³ Waiyoo ák̄nɔ̀ yādannērino kū Farisino! Manafikidenɔ̀! Adì kpata kū à bò Luda kīnaa zé tata

gbẽnɔnɛ. Adì gẽ a gũnlo, akũsɔ adì we gbẽ kũ ò ye ò gẽ a gũnnɔ gẽn sero.

14 Waiyoo ákɔnɔ yádannerinɔ kũ Farisinɔ! Manafikidenɔ! Adì adua gbàna ke de gbẽnɔ á e yãì, akũ adì gyaanɔnɔ kpé símma. Abire yãì á wétãmma nigɔ pãsí de gbẽ sĩnda pínki póla.

15 Waiyoo ákɔnɔ yádannerinɔ kũ Farisinɔ! Manafikidenɔ! Adì kure zĩte kũ ísirao ìba mèn do lena yãì. Tó a a lè sɔ, adì a ke té pó ũ deála leu pla.

16 Waiyoo ákɔnɔ ṽina don'arɛdenɔ! Adì pi, tó ò pì ò sì kũ Luda kpéo, à yãke ṽiro, ama tó ò pì ò sì kũ Luda kpé wuraa, abirekũ mé à yã ṽi.

17 Ṽina yɔnkɔnɔ! A kpate mé à zɔkɔ? Wuraan yá, ke Luda kpé kũ àdi tó wura gɔ a pó ũ?

18 Adì pi dɔ, tó ò la dà kũ sa'okio, a yãke ṽiro, ama tó ò la dà kũ sa'obɔ kũ à kú gweo, abirekũ mé à yã ṽi.

19 Ṽinanɔ! A kpate mé à zɔkɔ? Sa'obɔn yá, ke sa'oki kũ àdi tó sa'obɔ gɔ Luda pó ũ?

20 Gbẽ kũ à la dà kũ sa'okio la dà kũ pó kũ à kú gwenɔ pínkime dɔ.

21 Gbẽ kũ à la dà kũ Luda kpéo la dà kũ Luda kũ à kú a gũnwome dɔ.

22 Gbẽ kũ à la dà kũ ludambɛo la dà kũ Luda kíblegbaao kũ Luda kũ à vutenaaaome.

23 Waiyoo ákɔnɔ yádannerinɔ kũ Farisinɔ! Manafikidenɔ! Adì tofenɔ tɔkɔtedo kũ kpè'akão kũ dà láo kuride kpá Ludaa, akũ adì dokayã tìkisinɔ tón, yãzede kũ sũruuo kũ náanio. Yã birenɔ mé à de ògɔ kũna a kpara tonaa sari.

24 Ṽina don'arɛdenɔ! Adì mósɔ né bo á póminan, akũ adì lakumi mó.

25 Waiyoo ákõño yãdannerino kũ Farisino! Manafikidenõ! Adì tokono kpε gbāsĩ bo kũ tanõ, ama wākũ kũ zĩdakũnadõnasario mé à á nèsee pà.

26 Mòkõn Farisi vĩa! Ñ gbāsĩ bo toko gũnne gĩa, a kpε ni gõ gbāsĩ sari.

27 Waiyoo ákõño yãdannerino kũ Farisino! Manafikidenõ! Á de lán mira kũ ò gbè pura lèano bàme. Ñ kpε mana wéne, ama gèwano kũ gbāsĩ pínkio mé à ñ gũn pà.

28 Leme ákõño se dõ, á kunna mana gbẽño wéne, ama manafiki kũ yã vãnio mé à á gũn pà.

29 Waiyoo ákõño yãdannerino kũ Farisino! Manafikidenõ! Adì pó bo annabinõ miranõa, adì zã ble Luda gbẽño póa

30 adì pi: Tó ó kun yã ó dizino gõrõa, ó bàka nigõ kũ kũńwo annabinõ dedenaa gũnlo.

31 Leme a sì kũ gbẽ kũ ò annabinõ dèdèno burinõn á ũ.

32 À ania ke, à á dizino tàragaa ba à a mì de sà!

33 Mlènõ! Bisāsiri pitikonõ! Áni ke dera à bo té yã kũ à danaála gũnn?

34 Abire yãì mani annabinõ kũ òndõrinõ kũ yãdannerino zĩáwa. Áni ñ gbẽkenõ dede, áni ñ gbẽkenõ pá lía, áni ñ gbẽkenõ gbẽ kũ flãao á ad-uakekpèno gũn, áni pémma wète kũ wèteo.

35 Leme Luda gbẽ kũ ò ñ dedeno yã ni wí á musu le, sena zaa gbẽ mana Habila denaaa ari à gèe pé Berekia né Zakari kũ a a dè Luda kpé kũ sa'okio daguraa.

36 Yãpuran maten oáre, yã bireno pínki ni wí gbãragbẽno musume.

Yurusalemu yá
(Luk 13:34-35)

³⁷ Yurusale mudenɔ, Yurusale mudenɔ! Adi annabinɔ dede, adi gbẽ kũ Luda n zĩáwanɔ papa kũ gbèeò à n dede. Madigõ ye mà á kakaramai gèn baaakõ, lán ko dì a dèmberε kú a nénɔla nà, ama ádi weiro.

³⁸ Luda ni á kpé tóáre bezĩ ùme sà.

³⁹ Maten oáre, áni ma e doro ari à pi, arubarikaden gbẽ kũ àten su kũ Dikiri tóo ù.

24

Yurusalemu yakana kũ andunia lákagɔɔ sèedano
(Maa 13:1-20, Luk 21:5-24)

¹ Yesu bò Luda ɔnn àten tá, akũ a ìbanɔ nàai ò lézuki kènε a kpénɔa.

² Akũ Yesu pìnnε: A abirekũ è pínki yá? Yápuran maten oáre, oni gbè ke tó dikɔaro, oni gboro pínkimε.

³ Gɔɔ kũ Yesu vutena Kùkpe s̄s̄igerεei, a ìbanɔ sù a kĩnaa gusare, ò a là ò pi: Ñ owere, boren yá dínɔ ni keε? Bó mé anigõ de n suna kũ andunialakagɔɔ sèeda ùu?

⁴ Yesu wèmma à pi: À laakari ke, àsun tó ò á sãtero.

⁵ Zaakũ oni su dasi kũ ma tóo, onigõ pi Arumasi-hume n ù, oni gbènɔ sãte dasi.

⁶ Áni zĩnɔ baaru ma kũ a òpiio. Àsun bídi kero. Sé abirekũnɔ ke, ama gɔɔ lakana kpé.

⁷ Buri kũ burio ni fute kũ k̄so, lemε dɔ bùsu kũ bùsuuo. Nà kũ zĩte yĩgãyĩgãnaao nigõ kú gukenɔn.

⁸ Yá birenɔ pínki nòwãwã naana ù.

⁹ Abire gbera oni á kùkù ò á kpámma, ò wé tǎáwa ò á de, buri sǐnda pínki ni zǎágu ma yǎi.

¹⁰ Gbēnɔ ni fuma dasi, ò bo kɔ kpe, oni zǎkɔn.

¹¹ Annabi ékenɔ ni su dasi ò gbēnɔ sǎte dasi.

¹² Yǎ vǎni ni kɔ, gbēnɔ yenyĩ ni busa dasi.

¹³ Gbē kù à zena gbāna ari a gɔɔ léa mé ani surabana le.

¹⁴ Oni kpata kù à bò Luda kǐnaa pì baaru kpá andunia gu sǐnda pínkia sèeda ũ buri sǐnda pínkinɛ, gbasa pɔ pínki ni láka.

¹⁵ Tó a tē guyakari kù annabi Danieli a yǎ òo è Luda ɔnn, kyókeri gɔ dɔ,

¹⁶ gbē kù ò kù Yudeanɔ bàa sí ò mì pé kpínɔa.

¹⁷ Gbē kù à kù a kpé musu sún kipa à gē kpé gūn à póke sé à booro.

¹⁸ Gbē kù à kù bura sún era be à a uta séro.

¹⁹ Waiyoo nòsindarenɔ kù nérandenɔ gɔɔ birea.

²⁰ À adua ke de bàasinaa pì sún ke bunsire ke kámabogɔɔ zĩro.

²¹ Zaakù gɔɔ pì wétamma nigɔ zɔkɔ. Zaa gɔɔ kù Luda andunia kè ari gbāra, a taka dí kero, akúsɔ ani ke zikiro.

²² Tó Luda dí gɔɔ pìnɔ lagoro, de gbēke ni boro. Ama ani gɔɔ pìnɔ lago a gbē kù à n sénɔ yǎime.

Bisāsiri Né sunaa

(Maa 13:21-37, Luk 17:20-37, 21:25-33)

²³ Gɔɔ birea tó gbēke piàre, à Arumasihu gwa la kesɔ à Arumasihu gwa zǎa, àsun síro.

²⁴ Zaakù Arumasihu ékenɔ kù annabi ékenɔ ni su ò sèeda zɔkɔnɔ kù daboyānɔ ke, de ò gbē kù Luda n sénɔ sǎte se, tó ani sí ke.

²⁵ À ma, ma gĩnake ma òàre zaa káaku kò.

26 Tó ò piàre à gwa, à kú sèn, àsun géro. Ke tó ò piàre à gwa, à kú kpéne gūn, àsun síro.

27 Zaakū lākū legū dì pí à ludambe pura kū zaa ifáboki kpa ari a léte kpa nà, len Bisāsiri Né suna nigō de le.

28 Gu kū gè kún, gwen yumburukunɔ ni kō kakaran.

29 Gɔɔ pìnɔ wétamma gbera gònɔ ifántē ni sira kū, mɔvura ni í kero, susunenɔ ni wowo ludambe, gbāna kū ò kú musunɔ ni dege.

30 Bisāsiri Né sèeda gbasa à bo ludambe, buri kū ò kú andunia gūnnɔ ni n zīda kēkē n pínki, oni Bisāsiri Né suna e ludambe lukun kū gbānao kū gakuri zōkōɔ.

31 Ani a malaikanɔ zī kū kākāki'ū gbānao, oni a gbē kū à n sènɔ kakara andunia kusuru siikōa zaa ludambe lé dīkū kū a lé direkūo.

32 À yā dada kaka lía. Tó a gānɔ í kpàkpa, àten lá bòtɔ kú, á dō guwānagɔɔ kà kāni.

33 Leme sō, tó a yā pìnɔ è pínki le, àgō dō kū a sunaa kà kāni, à kú kpélele.

34 Yāpuran maten oáre, gɔɔ dí gbēnɔ ni gētero ari yā pìnɔ gé keo pínki.

35 Musu kū zīteo ni gēte, ama ma yānɔn gētēna vīro.

36 Gbēke a gɔɔ ke a gɔɔ zaka dōro, bee malaika kū ò kú musunɔ ke Luda Né, sé De Luda.

37 Lākū à de nà Nuhu gɔɔ, len anigō de le se Bisāsiri Né sugɔɔa.

38 Gɔɔ kū í dí da andunialaro, òten pó ble òten í mi, òten nɔ sé òten zā ke ari Nuhu gēe à gē gó'ite gūn.

39 Odi dōro, akū í sù à n sēte n pínki. Len anigō de le se Bisāsiri Né sugɔɔa.

⁴⁰ Gɔɔ birea gbɛ̀nɔn planɔ nigɔ́ kú bura, oni gbɛ̀ do sé ò gbɛ̀ do tón.

⁴¹ Nɔgbɛ̀ gbɛ̀nɔn planɔ nigɔ́ pɔ́ lɔ́ gbɛ̀n, oni gbɛ̀ do sé ò gbɛ̀ do tón.

⁴² Abire yāi á wé gɔ́ dɔ, zaakū á dɔ́ gɔɔ kū á Dikiri ni suro.

⁴³ Àgɔ́ adikĩna dɔ́. Tó bede gɔɔ zaka kū kpāni ni suawa dɔ́ yā, de á wé gɔ́ dɔ, ani tó à a kpé fɔro.

⁴⁴ Abire yāi ákɔ́nɔ sɔ́, àgɔ́ kú kū soruo, zaakū Bisāsiri Né ni su gɔɔ zaka kū á wé dɔ́iroame.

Zĩkeri náanide laakaride
(Luk 12:41-48)

⁴⁵ Díme zĩkeri náanide laakaride kū a dikiri a zĩkerinɔ nàne a ɔ́i de à pɔ́ble kpámma a gɔɔa ũu?

⁴⁶ Arubarikaden zĩkeri kū a dikiri a lè àten ke le a sugɔɔa ũ.

⁴⁷ Yāpuran maten oáre, ani a aruzeke sĩnda pínki nanɛ a ɔ́ime.

⁴⁸ Ama tó zĩkerii pì pāsĩ, akū à pì a nèsee gūn a dikiri ten gí ke,

⁴⁹ akū à nà a zĩkeri dakenɔ gbɛ̀gbɛ̀naaaa, àten pɔ́ ble àten í mi kū wɛ̀derinɔ,

⁵⁰ a dikiri ni su gɔɔ kū a wé dɔ́iroame, gɔɔ zaka kū à dɔ́roa,

⁵¹ ani a zɔ́zɔ́kɔ́re, à a baka da kū manafikidenɔ. Gwen oni ɔ́ɔ dɔn ò ɔ́ di n̄ m̄ia.

25

Nɔkpare gbɛ̀nɔn kurinɔ

¹ Gɔɔ birea kpata kū à bò Luda kĩnaa nigɔ́ de lán nɔkpare gbɛ̀nɔn kuri kū ò n̄ fitilanɔ sè ò bòò, òten gé da nɔserile bàme.

2 Ní gbēnɔn sɔɔronɔ bi yɔnkɔnɔmɛ. Ní gbēnɔn sɔɔronɔ sɔ laakaridenɔmɛ.

3 A yɔnkɔnɔ ní fitilanɔ sè nísi zànaa sari,

4 a laakaridenɔ sɔ ò ní fitilanɔ sè kù nísi zànaao.

5 Nɔseri dí su likalikaro, akū i ní sé ní pínki, òten i o.

6 Lizāndo ò wiki lè: Nɔseri ten su! À fute à gé daale.

7 Akū nɔkpare pìnɔ vù ní pínki, ò ní fitilanɔ kèkɛ.

8 Akū yɔnkɔnɔ pì laakaridenɔnɛ: À ó gba nísi fíti sàee! Ó fitila ten ga bi!

9 Akū laakaride pìnɔ wèmma ò pì: Ani mɔwá kááo pínkiro. À gé à á pó lú a yàrinɔ kīnaa.

10 Kū ò gèe lú, akū nɔserii kà. Gbē kū ní soru kènɔ gè káao nɔse gūn, akū ò gbàa tàta.

11 Kū à kè saa nɔkpare kpara pìnɔ sù, òten lé zu: Dikiri, Dikiri! N zɛ wēwɛɛ!

12 Akū à wèmma à pì: Yāpuran maten oáre, má á dōro.

13 Abire yāi á wé gō dɔ, zaakū á a gɔɔ ke a gɔɔ zaka dōro.

Ɔɔɔɔɔɔɔɔ zīkerinɔnɛ

(Luk 19:11-27)

14 Kpata kū à bò Luda kīnaa de lán gbē kū àten gé wēteaa bà, akū à a zīkerinɔ sisi, à a aruzekɛ nānne ní ɔí.

15 À ɔɔɔɔɔɔɔ kè ní gbē done sònɔ sɔɔro, gbē plade sònɔ pla, gbē aakōde sònɔ do, ní baadi gbāna lén, akū à gèe wētea.

16 Sònɔsɔɔrode gèe à laga tà kū ɔɔɔ pìio gònɔ, akū à àree lè sònɔ sɔɔro.

17 Sònɔplade kè le dɔ, akū à àree lè sònɔ pla.

18 Sòndode sǎ à gèè à wèè yǒ, akū à a dikiri ɔɔ pì ùtèn.

19 Gɔɔ pla gbera zīkerii pìno dikirii sù, akū àtèni a ɔɔ yǎ gǔgǔ kúnwo.

20 Sòndode sù kǔ sòndode pānde kǔ à lèeo à pì: Dikiri, ò sòndode kǔ n kpàma gwa, à àree kàramene sòndode dɔ.

21 Akū a dikirii pìne: N kè zīkeri mana náanide! Lákū ò náani vī kǔ a fítio nà, mani a zǔkǔ nanne n ɔǐ sà. Ò gē ma ponnakenaa gūn.

22 Sòndode sù dɔ à pì: Dikiri, ò sòndode pla kǔ n kpàma gwa, à àree kàramene sòndode pla dɔ.

23 Akū a dikirii pìne: N kè zīkeri mana náanide! Lákū ò náani vī kǔ a fítio nà, mani a zǔkǔ nanne n ɔǐ sà. Ò gē ma ponnakenaa gūn.

24 Akū sòndode sù sà à pì: Dikiri, má dǔ kǔ n yānɔn zī'ū. Ndì pǔ kē gu kǔ ndi tǔnlo. Ndì pǔ kakara gu kǔ ndi gbēnlo.

25 Akū vīna ma kǔ, ma gē ma n ɔɔ ùtè wèen. N pón dí.

26 Akū a dikirii pìne: Zīkeri vāni ma'āde! Ó dǔ kǔ madì pǔ kē gu kǔ mádi tǔnlo, madì pǔ kakara gu kǔ mádi gbēnloo?

27 À mana yǎ n ɔɔda kèò gbēkene, de tó ma su, mà a pǔ sí kǔ a ío.

28 À sòndode pì sía à kpá sòndodea.

29 Zaakū gbē kǔ à pǔ vīn Luda ni karane ari àgǔ din. Gbē kǔ à vīro sǔ, bee pǔ kǔ à vī Luda ni síame.

30 Zīkeri pǎ dí sǔ, à a zu bàai gusiran. Gwen oni ɔɔ dɔn ò ɔ di ò mīa.

Ziakpe zīyakpatekenaa

31 Tó Bisāsiri Né sù a gakuri gūn kū a malaikano ñ pínki, ani vute a kiblegba gakuridea.

32 Andunia burino ni kakara a are ñ pínki, ani ñ kēkōa, lākū pódārii di sāno kēkōa kū blēno nà.

33 Ani sāno kpá a ɔplai, blēno sō ɔzei.

34 Abire gbera Kína pi ni pi gbē kū ò kú a ɔplainone: Ákōno kū ma De arubarikaa dàáguno, à mó à kpata kū à a soru kèáre zaa anduniakatena ɔro ble.

35 Zaakū kū nà teni ma de, a poble kpàma. Kū ími teni ma de, a í kpàma. Kū má kun nibo ũ, a ma si.

36 Kū má kun punsi, a asiri tàmenε. Kū maten gyā ke, a ma gwa. Kū ò ma da kpésiran, a su wé kpàtemai.

37 Gbē manano ni pine: Dikiri, boren o è nà teni n de o poble kpamma ke ími teni n de, o í kpammaa?

38 Boren o n e nibo ũ o n si, ke í kun punsi o asiri tànnε?

39 Boren o n e nten gyā ke, ke ò n da kpésiran o ge wé kpàtenyī?

40 Kína pi ni weńma à pi: Yāpuran maten oáre, yā kū a kè gbē kīanaane ma gbē dīno té, makūme a kèmenε.

41 Abire gbera ani pi gbē kū ò kú a ɔzeinone: À gomεne gwe ákōno kū Luda lé kèáreno! À tá té kū àdi garo kū Luda kèke Ibilisine kū a ibanogūn.

42 Zaakū nà teni ma de, ádi poble kpámaro. Ími teni ma de, ádi í kpámaro.

43 Má de nibo ũ, ádi ma síro. Má kun punsi, ádi asiri támenero. Maten gyā ke ke ò ma da kpésiran, ádi su à wé kpàtemairo.

44 Oni gbasa ò a la ò pi: Dikiri, βαρεν ο n e kũ nàao ke ímio ke nibo ù ke punsi ke gyãre ke purusuna ù, akũ ódi kpányĩroo?

45 Kína ni weríma à pi: Yāpuran maten oáre, lākũ ádi ke gbě kũ à kīanaane gbě dínò téro nà, makūme ádi kemehero.

46 Gbě bireno ni tá wétamma kũ àdi lākaro gūmme, gbě manano sō wèndi kũ àdi lākaro gūn.

26

Lékpakūsuna Yesuii

(Maa 14:1-2, Luk 22:1-2, Yuh 11:45-53)

1 Kũ Yesu yā bireno ò pínki à làka, akũ à pi a ìbanone:

2 Á dō kũ Vĩnla dikpe gò goro pla, oni Bisāsiri Né kpámma ò a pá lía.

3 Abire gbera sa'orikinò kũ Yuda gbě zókòno kò kàkara sa'oriki zókò kũ òdi pi Kayafa bea.

4 Ò yā gògò òndòo lākũ oni Yesu kũ ò a de nà

5 ò pi: Òsun ke dikpe zĩro, de gbēno sún zuka káro yāi.

Nísi gbĩ nna kuna Yesu mìa

(Maa 14:3-9, Yuh 12:1-8)

6-7 Kũ Yesu kú Betani, Simò Kusu bea, àten pò ble gengesekena, akũ nōgbě ke nài, à lo fítinna kũ nísi gbĩ nna ogoode kú a gūn kũna, akũ à kù Yesu mìa.

8 Kũ a ìbanò è le, akũ ní pò fùte ò pi: Bón pò lalasekena dí ũu?

9 De ò nísi pì yia yā kũ ogo zókòno ò kpà takasidenoa.

10 Yesu dōrma, akũ à piñe: Bóyāi àten wari do nōgbě pìiaa? À zĩ mana kèmeneme.

11 Takasidenon kú kãáo goro sinda pínki, makū sō manigō kú kãáo goro sinda pínkiro.

12 Kū à nīsi pīi kù ma mēea, à kè le de à ma gè keome.

13 Yāpuran maten oáre, gu kū òteni ma baaru nna waazi ken andunia gūn pínki, onigō yā kū nōgbē pīi kè o a dōngu yāi.

*Yudasi bona Yesu kpe
(Maa 14:10-11, Luk 22:3-6)*

14 Abire gbera gbēnon kuri awεεplanō do kū òdi pine Yudasi Isikarioti gèe sa'orikinō kīnaa

15 à pī: Tó ma Yesu kpááwa, bón á ye à kpámaa? Akū ò andurufu ogo mèn barakurii nàro ò kpàa.

16 Zaa goro birean àten zé wete à Yesu kpámma.

Vīnla póblena
(Maa 14:12-21, Luk 22:7-14, Yuh 13:21-38)

17 Burodi Futenasari dikpe goro káaku zī Yesu ibanō sù ò a là ò pī: Mán nī ye ò gé kekenne n Vīnla póbblenn?

18 À wèmma à pī: À gé wēten gōgbē ke kīnaa à pine, Danneri pī a goro kà kāni. A bean áni Vīnla póbblen kū a ibanō.

19 Yesu ibanō kè lākū à dàinne nà, ò Vīnla póbleyā kèke.

20 Kū okosi kè, Yesu gengesekena teburuui kū a gbēnon kuri awεεpla pīnō.

21 Goro kū òten póbble à pī: Yāpuran maten oáre, á gbē mèn do ni ma kpámma.

22 N nēsee yàka manamana, akū òteni a la dodo: Asa makūmero, Dikiri?

23 Yesu wèmma à pī: Gbē kū óten o kakara ta gūn leele mé ani ma kpámma.

24 Bisāsiri Né ni kpágui lákū à kēna a yā musu nà, ama waiyoo gbē kū ani Bisāsiri Né kpámma pì. Ani ke sàna adene tó odi a i yāro.

25 Akū Yudasi kū ani a kpámma pì pì: Asa makūmero, Rabi? Yesu pìne: Mòkōmme n ò gwe.

Dikiri pòble

(Maa 14:22-26, Luk 22:14-20, 1Kò 11:23-25)

26 Kū òten pò ble, Yesu burodii sè, à arubarikaa dàn, akū à likōre à kpà a ìbanò à pì: À sí à só, ma mēn dí.

27 Akū à toko sè do à arubarikaa dàn, à kpámma à pì: À mi á pínki.

28 Ma arun dí, Luda bàka kunna kū gbē dasinò aru ũ, kū ani bōtema n durunnano kēmmana yāi.

29 Maten oáre, zaa gbāra mani geepi'i dí mi dorò ari kpata kū à bò ma De kīnaa gé boo gupuraa, gbasa mà a dufu mi kááo sà.

30 Kū ò lèe sì, akū ò bōte ò gèe Kùkpe sīsigerēei.

Yesu gñake à dō yā kū Pita ni ke

(Maa 14:27-31, Luk 22:31-34, Yuh 13:36-38)

31 Akū Yesu pìne: Á pínki áni fuma gwāniala, zaakū ò kè Luda yān ò pì: Mani sādāri lé, sānò ni fākōa.

32 Ama ma vunaa gbera mani doáre are gena Galili.

33 Akū Pita pìne: Bee tó ò fūmma n pínki, mani fumma zikiro.

34 Akū Yesu pìne: Yāpuran maten onne, gwāniala ari ko gō gé lé zu, ñni ledi kpámai gèn aakō.

35 Pita pìne: Bee tó mani sù mà ga kūnwo, mani ledi kpányī zikiro. Akū a ìbanò ò le se n pínki.

Yesu aduakɛna zaa Getɛsɛmani
(Maa 14:32-42, Luk 22:39-46)

³⁶ Akū Yesu kū a ìbanɔ kà gu kū òdi pi Getɛsɛmani, akū à pìnnɛ: À vutɛ la ari mà gé adua kɛ zà dire.

³⁷ À Pita kū Zebedi né gbɛ̀nɔn planɔ sè à gèɛ kúnwo. A pɔ sira kū à nèɛyɔkɔ sì.

³⁸ Akū à pìnnɛ: Ma pɔ sira kù manamana ari ga léi. À zɛ la à itɛ kɛ kūmao.

³⁹ Kū à gèɛ arɛ fíti, akū à kùtɛ zĩtɛ à adua kè à pì: Baa, tó aní sí kɛ, ò tó toko'i díkĩna gɛ̀temala. Ama adi kɛ lákū má yei nàro, séde lákū ñ yei nà.

⁴⁰ Akū a èra à sù à a ìbanɔ lè, òtɛn i o. Akū à pì Pitane: Len yá? Ádi fɔ a itɛ kè kūmao bee awa doroo?

⁴¹ À itɛ kɛ àgɔ adua kɛ de àsun fu yɔgwanaaaro yá. Nini yei, ama mɛɛ busɛ.

⁴² À kè́mma a gè̀n plade, à adua kè à pì: Baa, tó toko díkĩna ni gɛ̀temala a í minaa sariro, ò tó n pɔyenyĩna kɛ.

⁴³ Kū à èra à sù à ñ lé, òtɛn i o dɔ, zaakū òtɛn idekū dɛdɛ.

⁴⁴ Akū à ñ tón dɔ, à gèɛ à wé kè a gè̀n aakɔde, à yá dokɔnɔ pì ò dɔ.

⁴⁵ Akū à èra à sù a ìbanɔ kĩnaa à pìnnɛ: Átɛn i o, átɛn kámma bo ari teran yá? À gwa! Gɔɔ kà kãni. Ò Bisāsiri Né kpà durunnakerinɔa.

⁴⁶ À futɛ ò tá. Gbɛ kū à ma nañne ñ ɔĩ tɛn su.

Yesu kũnaa
(Maa 14:43-50, Luk 22:47-53, Yuh 18:3-12)

⁴⁷ Kū à kpé àtɛn yá pì o, akū Yudasi, a ìba gbɛ̀nɔn kuri awɛɛplanɔ doke sù kū pario, ò fɛ̀nedanɔ kũna kū gònɔ, ò bò sa'orikinɔ kū Yuda gbɛ zɔkɔnɔ kĩnaa.

48 Bonkpɛde pì sɔ̃, à sèedaa ònne à pì: Gbɛ̃ kũ mani lé péa, àkũmɛ gwe. À a kũ.

49 Akũ à m̀i d̀ Yesua g̀nɔ̃ à pì: Fɔɔ, Rabi! Akũ à lé péa.

50 Yesu p̀ine: Ma gbɛ̃, ò n kɛna kɛ! Akũ ò s̀ù ò ɔ̀ p̀ɛte Yesua ò a kũ.

51 Akũ Yesu gbɛ̃nɔ̃ do a f̀ɛnɛda ẁoto, à sa'oriki z̀ɔk̀ɔ̀ z̀iri l̀èò à a s̃ã g̀ò.

52 Akũ Yesu p̀ine: Ñ n f̀ɛnɛda s̀oto a plɛn. Zaakũ gbɛ̃ kũ à z̀è kũ f̀ɛnɛdao, f̀ɛnɛda mé ani a dɛ.

53 Tó má ye ma De malaika z̀ìkarinɔ̃ gbaremenɛ g̀nɔ̃ de g̀à kuri awɛɛplanɔ̀la, ñ d̀ɔ̃ mani fua mà a wé kɛan yá?

54 Tó ma k̀è lɛ sɔ̃, deran yã kũ ò k̀è Luda yã ò p̀i ani kɛ lɛ ñi kɛɛ?

55 Akũ Yesu p̀i parine: Kpãni wédewɛn ma ù kũ a su à ma kũ kũ f̀ɛnɛdanɔ̃ kũ g̀onɔ̃ yá? Madìg̀ɔ̀ vute Luda ɔ̀nn lákũ gu d̀ìg̀ɔ̀ d̀ɔ̀ nà madìg̀ɔ̀ yã daáɛ, ádi ma kũro.

56 Ama yã p̀i k̀è p̀ínki, de yã kũ annabinɔ̃ k̀è Luda yã kɛ yã. Akũ a ìbanɔ̃ bàà l̀è ñ p̀ínki ò a tòn.

Yuda gbánadenɔ̃ yákpatekɛna kũ Yesuo

(Maa 14:53-65, Luk 22:54-55, 63-71, Yuh 18:13-14, 19-24)

57 Gbɛ̃ kũ ò Yesu k̀unɔ̃ g̀è kãao sa'oriki z̀ɔk̀ɔ̀ Kayafa bea. Ludayádannerinɔ̃ kũ gbɛ̃ z̀ɔk̀ɔ̀ kakarana gwe.

58 Pita té a kpɛ z̀ã dire ari sa'oriki z̀ɔk̀ɔ̀ p̀i bea. À g̀è ɔ̀nn, à v̀ute kũ dogarinɔ̃ de à yã p̀i m̀idɛna e.

59 Sa'orikinɔ̃ kũ Yuda yákpatekɛrinɔ̃ ñ p̀ínki tɛn sèeda wɛte Yesua ò a dɛ.

60 Bee kũ gbẽnɔ sù ò ékeyãɔ didia dasi, adi kero. Kpekpe gbẽnɔn pla kenɔ sù

61 ò pì: Gbẽ pìi pì, áni fɔ à Luda kpé wí, áni era à bo gɔrɔ aakɔ dagura sé!

62 Akũ sa'oriki zɔkɔɔ fùte à zè à pì Yesune: N̄ yáke vī ò wem̄maroo? Yá kũ òten didimma dí de deraa?

63 Yesu yíte kpèn, akũ sa'oriki zɔkɔɔ pìi pìne: Ma nannɛ Luda Wèndidei, ò owere tó Luda Né Arumasihumɛ n ũ.

64 Yesu wèa à pì: Len n ò le. Makũ sɔ, maten oáre, zaa gbãra áni Bisãsiri Né e vutena Gbãnasĩndapinkide ɔplai, akũsɔ áni a suna e lundambɛ lukun.

65 Akũ sa'oriki zɔkɔɔ pì a utano gá à kè à pì: A dɔkè kũ Ludao! À kè dera óten sèedade pãnde kenɔ wete dɔɔ? A mà lákũ à dɔkè kũ Ludao nã.

66 Yá kpaten a zeo teraa? Akũ ò wèa ò pì: A taari kà ò a de.

67 Akũ ò lé'i sù a ãnnwa, ò a lèle kũ okũo. Gbẽkeno a sãn kèkɛ

68 ò pì: Arumasihu, ò annabikɛyã o ò gbẽ kũ à n le owere.

Pita ledikpana Yesui

(Maa 14:66-72, Luk 22:56-62, Yuh 18:15-18, 25-27)

69 Pita vutena ɔnn, akũ zònkpare ke sù à pìne: Mɔkɔn sɔ ndìgɔ kú lèlɛ kũ Galili gbẽ Yesu pìiome.

70 Akũ à ledi kpà ò pínki wára à pì: Mádi yá kũ nten o dɔrɔ dɔro.

71 Akũ à fùte à gè gãnun. Nɔgbẽ pãnde a è, akũ à pì gbẽ kũ ò kú gwenɔne: Gbẽ díkĩna lèlɛ kũ Yesu Nazeraome.

72 Pita era à ledi kpà à la dà à pì: Má gbẽ pì dɔro.

⁷³ Kū à kè saa fíti, gbě kū ò zena gwenɔ nà Pitai ò pì: Yāpurame, ní gbě dome n ũ, zaakū ó n dō n yā'onaame.

⁷⁴ Akū à fùte à a zīda kà à la dà à pì: Má gbě pì dōro. Zaa gwe gñɔn ko lé zù.

⁷⁵ Akū yā kū Yesu òo dō Pitagu kū à pì, ari ko gō gé lé zu, ani ledi kpáai gèn aakō. Akū Pita bò bàai à pɔsira óo dō.

27

Yudasi ganaa (Zīr 1:18-19)

¹ Kū gu dō kɔnkɔkɔnkɔ sa'orikinɔ kū Yuda gbě zōkōnɔ ní pínki yā gōgō Yesui de ò a de.

² Ò a yì, akū ò gèe ò a nà bùsu gbě zōkō Pilatine a òi.

³ Kū Yudasi kū à bò a kpε è yā dàala, à gō dínđómene gūn, akū à gèe andurufu ɔɔ mèn baraakurii pì era sa'orikinɔne kū gbě zōkōnɔ

⁴ à pìnne: Ma durunna kè, ma taarisaride kpà gai. Akū ò pìnne: Ó bàka ũgbaa? N yān gwe.

⁵ Akū Yudasi ɔɔ pì zù Luda kpén, akū à tà à gèe à a zīda lòko.

⁶ Akū sa'orikinɔ ɔɔ pì sète ò pì: ɔɔ pì kana Luda kpé ɔɔdaki gūn zé vīro, zaakū gběde'ɔgome.

⁷ Kū ò yā gōgō, akū ò orobori gbìdāki lù kū ɔɔ pìo nibɔnɔ vīki ũ.

⁸ Abire yāi ari kū a gbārao òdi pi zīte pìnne Zīte Arude.

⁹ Akū yā kū annabi Ilimia òo kè à pì: Ò andurufu ɔɔ mèn baraakurii pì sète, ɔɔ kū Isarailanɔ zèo ò kpà a yā musu pì,

¹⁰ akū ò orobori gbìdàki lùò, lákū Dikiri dìtèmèné nà.

Pilati yákpatekèna kù Yesuo

(Maa 15:2-5, Luk 23:3-5, Yuh 18:33-38)

¹¹ Yesu zèna bùsu gbě zókò aré. Akū gbě zókò pì a là à pì: Mòkòn Yudanò kína ũ yá? Yesu wèa à pì: Lèn n ò lè.

¹² Gɔrɔ kù sa'orikinò kù gbě zókònò tèn yā didia, adi yāke weńmaro.

¹³ Akū Pilati pìné: Ndi yā dasi kù òtèn didimma maroo?

¹⁴ Ama Yesu dí yāke o yā pìnò doke musuro, akū yā pìi bò bùsu gbě zókò pìi saré manamana.

Yadana Yesula

(Maa 15:6-15, Luk 23:13-25, Yuh 18:39-19:16)

¹⁵ Vĩnla dikpe zĩ pínki bùsu gbě zókò pìi dì purusunanò do kù gběnon yei gbareńné.

¹⁶ Gɔrɔ kùa sɔ purusuna tóde kú gwe òdi pi Baraba.

¹⁷ Kù pari kàkara, akū Pilati n lá à pì: Dín á ye mà gbareáree? Baraban yá, ke Yesu kù òdi pi Arumasihu?

¹⁸ Zaakū à dɔ kù nèsegɔba vĩna kù Yesuo yáin ò a kpàawa.

¹⁹ Gɔrɔ kù Pilati vutena a gbìgbaaa, a nanò gbě zĩa à pì: Nsun yāke ke gbě mana pìinero, zaakū nana kù ma ò a yā musu gĩa gwāani wari dɔma manamana.

²⁰ Sa'orikinò kù gbě zókònò nàkara gběna ò Baraba gbeka, ò pì ò Yesu de.

²¹ Akū bùsu gbě zókò pìi n lá à pì: Gběnon pla pìnò gūn, dín á ye mà gbareáree? Akū ò pì, Barabame.

22 Akū Pilati n̄ lá à pì: Bón mani ke kū Yesu kū òdi pì Arumasihuoo? Gbē sīnda pínki pì: N̄ a pá lía.

23 Akū à n̄ lá à pì: Bó dāan à kèe? Akū ò wiki lè ò kàra ò pì: N̄ a pá lía.

24 Kū Pilati è áni f̄s̄ à yāke kero, zuka ten kara, akū à í dà, à a ɔ pìpi gbēno wára à pì: Ma ɔ bòte gbē pì gana yān. Á yāme.

25 Akū gbē pino pì: A dena yā wí ó musu kū ó n̄n̄o.

26 Akū à Baraba gbàreñe, à pì ò Yesu gbē kū flāao ò a pá lía.

Sozan̄ Yesu fobonaa

(Maa 15:16-20, Yuh 19:2-3)

27 Akū Pilati sozan̄ gè kū Yesuo b̄usu gbē z̄ok̄ɔ pì bea, akū ò n̄ ḡà kàkara pínki ò likai.

28 Ò a p̄no b̄otea ò arukĩmba t̄era d̄ane,

29 akū ò lè f̄uraa t̄à ò k̄une, ò leba n̄ane a ɔplan gò ũ. Akū òten k̄utekutene, òteni a fobo òten pì: F̄ɔ, Yudan̄ k̄ina!

30 Ò lé'i s̄ua, ò leba p̄i s̄è ò a l̄eo a m̄ia.

31 Kū ò a fobò ò làka, akū ò arukĩmba p̄i gòala ò a z̄ida p̄okasan̄ d̄ane, akū òten ḡe a pá lía.

Yesu pana lía

(Maa 15:21-32, Luk 23:26-43, Yuh 19:17-27)

32 Kū ò b̄ote òten ḡé, ò d̄akare kū Sireni gbē kū òdi pì Sim̄o, akū ò ḡa n̄aa à Yesu lígbāndurukpana sé.

33 Akū ò kà gu kū òdi pì Ḡoḡota kū à pì m̄itokoki.

34 Akū ò s̄ew̄e kū ò ȳakate kū ez̄eo d̄one à mi. Kū à í k̄e, akū à ḡi mii.

35 Kū ò a p̄a lía, akū ò k̄apaa kp̄a ò a p̄okasan̄ kp̄atek̄one.

36 Akū ò vùte òteni a dākpā gwe.

37 Ò yā kū ò dìaa kè ò nà a mìla ò pì:
Yudano kína Yesun dí.

38 Akū ò kpāni wédewenɔ pà lía a sare gbēnɔn pla,
gbē do a ɔplai, gbē do a ɔzei.

39 Gbē kū òten gē zéla gweno teni n̄ m̄i ke dékūdekū,
òteni a s̄s̄s̄

40 ò pì: M̄ok̄ɔn kū n̄ p̄i ñni Luda kpé wí ñ era ñ bo ḡɔɔ
aak̄ɔ daguran gweroo? Tó m̄ok̄ɔmm̄e Luda Né ũ, ñ
n̄ z̄ida sura ba ñ kipa lía.

41 L̄eme d̄o sa'orikinɔ kū ludayādannerinɔ kū gbē
z̄ok̄ɔnɔ teni a fobo le ò pì:

42 À gbē pāndenɔ sura bà, ama ani f̄s̄ à a z̄ida sura
baro. Isarailanɔ k̄inanloo? À kipa lía tera, óni a
n̄ani ke.

43 À Luda n̄ani v̄i. Tó Luda yei, à a bo sà, zaakū à
p̄i akāame Luda Né ũ.

44 Bee kpāni kū ò n̄ pá lía l̄eelenɔ teni a s̄s̄s̄ le d̄o.

Yesu ganaa

(Maa 15:33-41, Luk 23:44-49, Yuh 19:28-30)

45 Kū ifāntē kà m̄idangura, akū gusira dà b̄usuu
p̄ila p̄inki ari fānantē m̄ò aak̄ɔ.

46 Fānantē m̄ò aak̄ɔn Yesu wiki l̄e gbānagbāna à
p̄i: Eloi, Eloi, l̄ema sabatani! Abirekū p̄i, ma Luda,
ma Luda, à kè dera n̄ ma tonn?

47 Kū gbē kū ò z̄ena gwe kenɔ yā p̄i mà, akū ò pì:
Dake ten Iliasu sísi.

48 Zaa gwe ḡɔnɔ n̄ gbē do bàa l̄e à ḡèe à sako s̄e à
dà s̄ew̄e kp̄àkp̄aa ḡun, à f̄if̄i lebaa, akū à d̄ò Yesune
à mi.

49 Akū gbē kparanɔ̀ pì: À ze gĩa ò gwa tó Iliasu ni su à a sura ba.

50 Yesu ẹra à wiki gbăna lè dɔ̀, akū à a wëndii gbàre.

51 Akū Luda kpé lábure kèkɔ̀a pla bona musu suna zĩte. Zĩte yĩgâyĩgã, gbènɔ̀ pàrapara,

52 miranɔ̀ wèwè, akū Luda gbènɔ̀ fùte bona gan dasi.

53 Yesu vuna gan gbera ò bòte miran, ò gè Luda wèten, gbènɔ̀ n̄ é dasi.

54 Kū sozanɔ̀ gbē zɔ̀kɔ̀ kū a gbē kū òten Yesu dākpānɔ̀ zĩte yĩgâyĩgānaa pì è kū yā kū ò kènɔ̀ pínki, vīna n̄ kū manamana ò pì: Yāpurame Luda Nén gbē dí ũ.

55 Nɔ̀gbènɔ̀n kú gwe dasi, òten gu gwa zã dire. Ò té Yesui bona Galilime, òdigɔ̀ pòble kene.

56 N̄ tén Mariama Magaleni kun kū Mariamao Yamisi kū Yusufuo da kū Zebedi nènɔ̀ dao.

Yesu vīnaa

(Maa 15:42-47, Luk 23:50-56, Yuh 19:38-42)

57 Kū ɔ̀kɔ̀si kè, Arimatea gbē ɔ̀gɔ̀de kū òdi pine Yusufu sù. Yesu ìbaame dɔ̀.

58 À gèe à Yesu gèe gbèka Pilatia, akū Pilati pì ò kpáa.

59 Kū Yusufu gèe pì sè, a táaru biza dufu fífí,

60 à a dà a zīda gbèwèe kū ò sò mira ũ gūn. Akū à gbè gbèntèe gbigiri kè à tà wèe pìle à tà.

61 Mariama Magaleni kū Mariama pānde pìio vutena gwe, ò aredona miraa.

62 Kū gɔ̀rɔ̀ líte, kámmabogɔ̀rɔ̀ zĩ kà, akū sa'orikinɔ̀ kū Farisinɔ̀ gèe Pilati kīnaa lèele

⁶³ ò pì: Yā kū gbēkēkerii pì ò a bēne zī dōgu à pì, goro aakō gbera áni vu.

⁶⁴ Ñ tó ògō mira pì dākpā ari a goro aakōde zī. Tó lenlo, a ìbanō ni su ò a gè sé kpāni, oni o gbēnōne à fùte bona gan. Èke kpe bire nigō de a káakupola.

⁶⁵ Akū Pilati piñne: À sozanō sí à gé à mira pì dākpā lākū áni fō nà.

⁶⁶ Akū ò gēe ò sèedaa kè miragbēea, ò sozanō tò gwe ògō dākpā.

28

Yesu vunaa

(Maa 16:1-8, Luk 24:1-12, Yuh 20:1-10)

¹ Kámmabogoro gbera azumanenna zī kōnkōkōnkō Mariama Magadaleni kū Mariama pānde pìio bò ò gēe mira gwa.

² Akū zīte yīgāyīgā gbānagbāna, zaakū Dikiri malaika ke bò musu, à sù à gbēe pì gbigiri kè à gò mira léa, akū à vùtea.

³ A ān de lán legūpinaa bà, a uta de pú táitai lán buu bà.

⁴ Vīna gudākpārinō kū, òten lukaluka, akū ò gō sàii.

⁵ Akū malaika pì pì nōgbē pìnōne: Àsun tó vīna á kūro. Má dō kū Yesu kū ò pà líaan áten wete.

⁶ À kú laro, à fùte lākū à ò nà. À mós à gu kū ò a wùten gwa,

⁷ á gé à o a ìbanōne likalika à fùte bona gan. Ani doñne are gena Galili. Gwen áni a en. Ma óáren gwe.

⁸ Akū ò bò miran likalika kū vīnao, ama ní pō nna zōkō. Ò bàà lè òten gé a baaru kpá a ìbanōne.

⁹ Akū Yesu dàńle gòńo, à fò kpàńma. Kū ò nài, ò donyĩ kènne, akū ò ɔ nà a gèsekpea.

¹⁰ Akū Yesu pìńne: Àsun tó vīna á kuro. À gé à o ma gbẽnne ò gé Galili. Gwen oni ma en.

Soza gudákpārinɔ yāgbānnena

¹¹ Kū nɔgbẽnɔ tà, akū soza gudákpāri kenɔ gè wēte gūn, ò yā kū ò kènɔ ò sa'orikinne pínki.

¹² Akū sa'oriki pìnɔ gbē zōkōnɔ sīsì, ò yā gògō, akū ò ɔgɔ zōkō kpà sozaa pìnɔa gusare

¹³ ò pì: À pi a ìbanɔ mé ò sù gwāani, ò a gèe sè kpāni gɔrɔ kū áten i o.

¹⁴ Tó būsɔ gbē zōkō yā pìi mà, óni kúte kénne, áni bo yāketen.

¹⁵ Sozanɔ ɔgɔ pìi sì, akū ò kè lākū ò dàńne nà. Akū yā pìi gò Yudanne baaru ũ ari kū a gbārao.

Yesu zīnana a ìbanne ní zī

(Maa 16:9-20, Luk 24:36-53, Yuh 20:11-23, Zīr 1:6-8)

¹⁶ Yesu ìba gbẽnɔn kuri awēdonɔ gèe Galili kpi kū à a ki gògòńne yā musu.

¹⁷ Kū ò a è, ò donyĩ kènne, ama ní gbēkenɔ ten sika ke.

¹⁸ Akū Yesu nàńyĩ à pìńne: Luda musu kū zīteo iko pínki kpàma.

¹⁹ Abire yāi à gé à buri sīnda pínki ke ma ìbanɔ ũ, à ní da'ite ke kū De Luda tóo kū a Né tóo kū a Nini tóo,

²⁰ à yā kū má dìteárenɔ dańne ògō kūna pínki. À ma, manigō kú kááo gɔrɔ sīnda pínki ari andunia gé lākao.

Luda yá takada kú Bisá yáo
Portions of the Holy Bible in the Busa language of
Nigeria

copyright © 2005 SIM International

Language: Bisá (Busa)

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

8631d380-7d17-5581-abf9-174814e8ccc3